

F.E.D.I.A.F.

KODEKS

DOBRE PRAKSE OZNAČEVANJA

ZA HRANO ZA HIŠNE ŽIVALI

20. OKTOBER 2011

**TA KODEKS JE PROSTO DOSEGLJIV NA WWW.SEEPFA.ORG
ANGLEŠKI IZVIRNIK JE PROSTO DOSEGLJIV NA WWW.FEDIAF.ORG**

Kodeks dobre prakse označevanja za hrano za hišne živali

Kazalo

	Poglavje	Vsebina	Stran
1	Uvod	Namen – obseg – načela	3
2	Slovar	Opredelitve pojmov	4
3	Informacije na embalaži	• Namen in splošna načela oznake	9
		• Zakonske zahteve (obvezne, neobvezne, dodatne ... navedbe) in njihova uporaba z vidika Fediaf (z utemeljitvijo, kjer potrebno)	10
		• Prostovoljne informacije (vključno s slikovnimi informacijami)	25
		• Primer kontrolnega seznama za označevanje	26
4	Komunikacija izven embalaže	• O izdelku	27
		• Dobro počutje živali	28
		• Sodelujoče osebe	28
		• Otroci	28
		• Družbena odgovornost pri komuniciranju	29
5	Trditve	• Področje uporabe & splošna načela	30
		• Vrste trditve - Vsebnostne trditve - Opisne trditve - Funkcionalne trditve	30
		• Pravila utemeljevanja	36
6	Priloge 1-12	1 - Kategorije posamičnih krmil	39
		2 - Analitske tolerance	40
		3 - GSO	42
		4 - Kontrolni seznam za označevanje	43
		5 - Vsebnostne trditve	44
		6 - Smernice za pripravo dokumentacije za utemeljitev funkcionalnih trditvev	49
		7 - Čitljivost	50
		8 - "E"-oznaka	51
		9 - Seznam dodatkov z najvišjimi vsebnostmi in pretvorbeni faktorji za vitamine	52
		10 - Označevanje kategorij in/ali funkcionalnih skupin dodatkov	55
		11 – Viri in literatura	57
		12 - Vodnik za kupce	59

1. UVOD

FEDIAF predstavlja nacionalna združenja proizvajalcev hrane za hišne živali iz držav EU ter Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Norveške, Srbije, Švice in Rusije, torej zastopa približno 650 podjetij iz vse Evrope.

Glavni cilj evropske industrije hrane za hišne živali je nuditi varno hrano za dolgo in zdravo življenje hišnih ljubljencev.

Da bi to lahko dosegli, FEDIAF in njegove članice skrbijo za celoten proizvodni proces hrane za hišne živali vse do njenega dajanja na trg ter zagotavljanja potrebnih informacij za končne kupce.

Informacije o hrani za hišne živali so kupcem lahko posredovane na različne načine, še posebej z navedbami na oznaki in embalaži, pa tudi izven embalaže s pomočjo letakov, spletnih strani, oglaševanja v tiskanih medijih, na televiziji in na druge načine.

Uredba 767/2009 o dajanju krme v promet in njeni uporabi določa osnovna pravila, po katerih morajo biti te informacije zagotovljene. Poleg tega je oglaševanje hrane za hišne živali, podobno kot za druge potrošniške izdelke, urejeno s splošno zakonodajo EU o oglaševanju v okviru direktiv 2006/114/EC in 89/552/EEC.

Skupno vsem načelom, ki jih postavlja EU v zgoraj omenjeni zakonodaji, je, da morajo informacije o izdelkih, vključno z oglaševanjem, biti resnične, objektivne in merljive ter da kupcev ne smejo zavajati ali zlorabljati njihovega zaupanja.

Mnogi proizvajalci hrane za hišne živali so že sami sestavili svoja interna navodila na področju komuniciranja, ki jim sledijo. Tudi mnoga nacionalna združenja proizvajalcev hrane za hišne živali so za svoje člane prav tako uredila smernice glede označevanja in komuniciranja. V luči čedalje večje usklajenosti evropskega trga pa FEDIAF verjame, da je za nosilce dejavnosti s hrano za hišne živali koristno imeti tudi vseevropski kodeks, narejen na osnovi veljavne zakonodaje EU in dobre prakse, s pomočjo katerega bi kupcem lažje zagotavljali informacije glede izdelkov hrane za hišne živali in njihovih značilnosti.

Ta kodeks govori o treh osnovnih funkcijah izdelčnega komuniciranja:

- Ø Informiranost potrošnikov o izdelku
- Ø Nadziranje in uveljavljanje (zakonodaje)
- Ø Trženje in prodaja na drobno

Pričujoči dokument skuša nuditi predvsem praktične napotke, ob katerih je seveda treba upoštevati tudi ustrezno zakonodajo EU in posameznih držav.

FEDIAF želi tudi poudariti, da so izključno posamični nosilci dejavnosti hrane za hišne živali ali oseba, odgovorna za dajanje izdelka na trg, odgovorni za jamstvo ali utemeljitev – še pred uporabo – vseh trditev, navedb ali slikovnih prikazov pri konkretnih izdelkih.

Ta kodeks bo pregledan in po potrebi dopolnjen najmanj enkrat letno ali pogosteje, če se bo za to pokazala potreba ali na zahtevo članstva.

2. SLOVAR

V tem kodeksu so uporabljene definicije, kot izhajajo iz virov, navedenih v desnem stolpcu.

Viri uporabljenih definicij, razvrščeni po pomembnosti, so:

- (i) Zakonodaja EU
- (ii) Codex Alimentarius
- (iii) ISO
- (iv) drugo: kjer primerno, so definicije prilagojene hrani za hišne živali

Živalski stranski proizvodi (za proizvodnjo hrane za hišne živali)	Cela telesa ali deli živali, proizvodi živalskega izvora ali drugi proizvodi, pridobljeni iz živali, ki niso namenjeni prehrani ljudi, vključno z jajčnimi celicami, zarodki in živalskim semenom.	Ur. 1069/2009, čl. 3.1
Serijski ali lot	Določljiva količina krme, ki ima skupne lastnosti, kot so izvor, sorta, vrsta embalaranja, izvajalec embalaranja, pošiljatelj ali oznake, in v primeru proizvodnega postopka enota proizvodnje iz posameznega obrata, ki uporablja enotne proizvodne parametre, ali več takšnih enot, ki se proizvedejo v zaporednem vrstnem redu in skladiščijo skupaj.	Ur. 767/2009, čl. 3.2(r)
“Bloggo”	Ime hipotetične blagovne znamke hrane za hišne živali.	
Nosilec	Snov, ki se uporablja za raztopitev, razredčitev, razpršitev ali drugo fizikalno spremembo krmnega dodatka, da olajša ravnanje z njim, njegovo dajanje ali uporabo brez spreminjanja njegove tehnološke funkcije in ki ne povzroča nobenih tehnoloških učinkov.	Ur. 767/2009, čl. 3.2 (m)
Trditev	Kakršnokoli označevanje ali predstavljanje, ki posebej poudarja prisotnost ali odsotnost določene sestavine v krmi in to povezuje s posebno prehransko lastnostjo ali procesom ali posebnim delovanjem, ki je v povezavi s čemerkoli od naštetega.	Ur. 767/2009, čl. 13
Primerjalno oglaševanje	Vsako oglaševanje, ki izrecno ali z nakazovanjem določa identiteto konkurenta ali blaga oziroma storitev, ki jih ponuja konkurent.	D. 2006/114 – čl. 2c
Pristojni organ	Organ države članice ali tretje države, določen za izvajanje uradnega nadzora.	Ur. 183/2005, čl. 3.e
Popolna krmna mešanica	Krmna mešanica, ki zaradi svoje sestave zadostuje za dnevni obrok.	Ur. 767/2009, čl.3.2 (i)
Dopolnilna krmna mešanica	Krmno mešanica, ki ima visoko vsebnost nekaterih snovi, vendar zaradi svoje sestave zadošča za dnevni obrok le, če se uporablja skupaj z drugo krmo.	Ur. 767/2009, čl. 3.2(j)
Krmna mešanica	Mešanica najmanj dveh posamičnih krmil s krmnimi dodatki ali brez njih za oralno krmljenje živali kot popolna ali dopolnilna krmna mešanica.	Ur. 767/2009, čl.3.2(h)
Potrošnik	Osebe in družine, ki kupujejo in prejemajo hrano na način, s katerim zadovoljijo svoj osebni izbor [in/ali potrebe hišnih živali]. Opomba: v tem kodeksu se namesto "potrošnik" uporablja "kupec"	CODEX STAN 1-1985 (REV. 1-1991)
Onesnažena snov	Krma, ki vsebuje raven nezaželenih snovi, ki presega raven, sprejemljivo v skladu z Direktivo 2002/32/ES.	Ur. 767/2009, čl. 3.2(p)
Stranka	Kdor kupuje blago ali storitve, npr. trgovinski partner. Organizacija ali oseba, ki prejema hrano za hišne živali.	ISO 9000

Dnevni obrok	Povprečna skupna količina določene hrane za hišne živali, ki jo dnevno potrebuje žival določene vrste, starostne kategorije in načina življenja ali dejavnosti, da se zadostijo vse njene prehranske in energijske potrebe.	Prir. za hrano za hišne živali, Ur. 1831/2003 čl. 2 (2) (f)
Pasje žvečilke	Proizvodi, namenjeni hišnim živalim za žvečenje, pridobljeni iz nestrojenih kož kopitarjev ali drugih snovi živalskega izvora.	Ur. 142/2011, Priloga I (17)
Suha hrana za hišne živali	Hrana za hišne živali z vsebnostjo vlage 14 % ali manj.	Dolgoletna opredelitev industrije
Krma	Vse snovi ali izdelki, vključno z aditivi, predelani, delno predelani ali nepredelani, ki se uporabljajo za krmljenje živali.	Ur. 178/2002 čl. 3.4
Krmni dodatki	Snovi, mikroorganizmi ali pripravki, ki niso posamična krmila niti premiksi in se namenoma dodajajo krmu ali vodi, da bi izpolnili eno ali več funkcij, navedenih v členu 5(3): <ul style="list-style-type: none"> • ugodno vplivati na lastnosti krme • ugodno vplivati na lastnosti živalskih proizvodov • ugodno vplivati na barvo okrasnih ribic in ptic • izpolnjevati prehranske potrebe živali • ugodno vplivati na okoljske posledice reje živali • ugodno vplivati na rejo, prirajo ali dobro počutje živali, zlasti z vplivom na želodčno-črevesno floro ali prebavljivost krme, ali • imeti koksidiostatični ali histomonostatični učinek 	Ur. 1831/2003 čl. 2(2)(a)
Poslovanje s krmom	Vsa podjetja, pridobitna ali nepridobitna, javna ali zasebna, ki opravljajo katere koli postopke pridelave, izdelave, predelave, shranjevanja, prevoza ali distribucije krme, vključno z vsemi proizvajalci, ki pridelujejo, predelujejo ali shranjujejo krmo za živali na lastnem gospodarstvu.	Ur. 178/2002 čl. 3.5
Nosilec poslovanja s krmom	Fizična ali pravna oseba, odgovorna za zagotavljanje, da se znotraj poslovanja s krmom pod njenim nadzorom izpolnjujejo zahteve iz te uredbe.	Ur. 767/2009, čl. 3.2(a)
Higiena krme	Ukrepi in pogoji, ki so potrebni za nadzor tveganj in zagotavljanje ustreznosti krme za prehrano živali ob upoštevanju predvidene uporabe.	Ur. 183/2005, čl. 3(a)
Posamična krmila	Sveži ali konzervirani proizvodi rastlinskega ali živalskega izvora v naravnem stanju, namenjeni predvsem za zadostitev živalskih prehranskih potreb, in proizvodi, ki so pridobljeni z industrijsko obdelavo, ter organske ali anorganske snovi s krmnimi dodatki ali brez njih za oralno krmljenje živali, bodisi kot takšne bodisi po obdelavi, ali za pripravo krmnih mešanic ali kot nosilna snov za premikse.	Ur. 767/2009, čl. 3.2 (g)
Krma za posebne prehranske namene ("PARNUT") ali "dietetična" hrana za hišne živali	Krma, ki lahko zadosti posebne prehranske potrebe zaradi svoje posebne sestave ali metode proizvodnje, ki jo jasno loči od običajne krme. Krma za posebne prehranske namene ne vključuje medicirane krme v smislu direktive 90/167/EGS.	Ur. 767/2009, čl. 3.2 (n)
Končni proizvod	Proizvod, ki ne bo več deležen nobenega nadaljnjega postopka ali predelave s strani organizacije.	EN ISO 22000:2005(E)

GSO	Organizem, z izjemo človeškega bitja, v katerem je bil genski material spremenjen na način, do katerega ne more priti po naravni poti s parjenjem in/ali naravno rekombinacijo. Organizmi, pridobljeni s tehnikami genskega spreminjanja, ki so navedeni v Prilogi I B k Direktivi 2001/18/ES, so izvzeti iz te opredelitve.	D. 2001/18, čl.2 (2) Ur. 1829/2003
Gensko spremenjena krma (hrana za hišne živali)	Krma, ki vsebuje GSO ali je iz njega sestavljena ali proizvedena. Pri izdelkih hrane za hišne živali, pri katerih navedba "vsebuje GSO" ali "izdelano iz GSO" ni obvezna, mora nosilec dejavnosti zagotoviti, da izdelek hrane za hišne živali nima, ne vsebuje ali ni izdelan iz več kot 0,9 % GSO po posamezni vsebujoči sestavini, pod pogojem, da je njegova prisotnost naključna (nenamerna) ali tehnološko neizogibna.	Ur. 1829/2003
Hermetično zatesnjena posoda	Posoda, oblikovana tako, da onemogoča vstop mikroorganizmov, na primer pločevinka, aluminijasta posodica, tetrapak, embalažna vrečka itn.	Ur. 142/2011, Priloga I (51)
Oznaka	Kakršna koli ploščica, znamenje, žig, slikovni ali drugačni grafični opis, napisan, natisnjen, matričen, označen, reliefen, odtisnjen na ali priložen embalaži ali posodi s krmo.	Ur. 767/2009, čl. 3.2(t)
Označevanje	Uporaba besed, podatkov, blagovnih znamk, trgovskih imen, slik ali simbolov na krmi z dodajanjem teh informacij na kakršen koli medij, kot so embalaža, posoda, obvestilo, oznaka, dokument, prstan, ovratnik ali internet, ki se sklicuje ali spremlja takšno krmo, vključno z oglaševanjem.	Ur. 767/2009, čl. 3.2(s)
Lot	Glej "serija" zgoraj	Ur. 767/2009, čl. 3.2(r)
Glavna sestavina	Glavna sestavina pomeni posamično krmilo, ki izdelku hrane za hišne živali zagotavlja prehransko vrednost ali najpomembnejše značilnosti in ki je lahko vključeno v recepturo v vrednostih, določenih v tej prilogi, ne da bi bilo ogroženo prehransko ravnovesje hrane za hišne živali. Primeri: jetra, piščanec, govedina, moka.	Dolgoletna opredelitev industrije
Medicirana krma	Vsaka mešanica zdravila ali zdravil za uporabo v veterinarski medicini in krme ali krme, ki je pripravljena za prodajo in je namenjena za krmljenje živali brez nadaljnje predelave, zaradi njenih preventivnih ali kurativnih lastnosti ali drugih lastnosti, zaradi katerih se jo daje z namenom, da bi se ponovno vzpostavile, izboljšale ali spremenile fiziološke funkcije pri živalih s sprožanjem farmakološkega, imunološkega ali metaboličnega učinka ali da bi se določila <u>medicinska diagnoza</u> . Vsaka krma, ki vsebuje veterinarska zdravila, kot so definirana v postopkovnem priročniku komisije Codex Alimentarius.	D. 2001/82, čl. 1(6) in (2) Codex (CPGAF)
Mlečni nadomestek	Krmna mešanica, ki se daje živalim v suhi obliki ali po razredčenju v dani količini tekočine za krmljenje mladih živali kot dopolnilo postkolostralnemu mleku ali kot nadomestilo zanj ali za krmljenje mladih živali, kot so teleta, jagnjeta ali mladiči, namenjeni zakolu.	Ur. 767/2009, čl. 3.2(l)
Mineralna krma	Dopolnilna krmna mešanica, ki vsebuje vsaj 40 % surovega pepela.	Ur. 767/2009, čl. 3.2(k)
Minimalni rok skladiščenja	Obdobje, v katerem oseba, odgovorna za označevanje, jamči, da bo krma pri ustreznih pogojih skladiščenja zadržala svoje označene lastnosti; za krmo kot celoto je lahko naveden le en minimalni rok skladiščenja, ki je določen na podlagi minimalnega roka skladiščenja vsake sestavine.	Ur. 767/2009, čl. 3.2(q)
Stranska sestavina	Stranska sestavina pomeni posamično krmilo, ki je dodano le v manjših količinah, ki prispevajo k prehranski vrednosti ali izgledu ali okusnosti izdelka hrane za hišne živali. Primeri: zelišča in začimbe, spirulina.	Dolgoletna opredelitev industrije

Načelo mešalne sklede	Navajanje posamičnih krmil temelji na teži/deležu v času njihove uporabe pri proizvodnji hrane za hišne živali.	Prir. po D. 2000/13, čl. 6(5)
Mokra hrana za hišne živali	Hrana za hišne živali z vsebnostjo vlage 60 % ali več.	Dolgoletna opredelitev industrije
Multipaket ("multipack")	Skupina posameznih enot (posod), ki niso namenjene posamični prodaji.	Prir. po 767/2009, čl. 21(7)
Živali, ki niso namenjene proizvodnji živil	Živali, ki se krmijo, redijo ali gojijo, vendar se ne uporabljajo za prehrano ljudi, kot so kožuharji, hišne živali in živali, ki se gojijo v laboratorijih, živalskih vrtovih ali cirkusih.	Ur. 767/2009, čl. 3.2(d)
Prehranska trditev	Vsaka trditev, ki navaja, domneva ali namiguje, da ima krma še posebej ugodne prehranske lastnosti zaradi: (a) energije (kalorične vrednosti), ki i. jo zagotavlja v zmanjšani ali povečani meri, ali ii. je ne zagotavlja, ali/in (b) hranil ali drugih snovi, ki i. jih vsebuje ii. jih vsebuje v zmanjšanih ali povečanih deležih ali iii. jih ne vsebuje	Ur. 767/2009, prirejeno po čl. 13
Komunikacija izven embalaže	Vsi prikazi, vključno z besedilnim, zvočnim ali videomaterialom, kot so obvestilo, dokument, letaki, internet, oglaševanje, prodajni material, promocijski material itd.	Prirejeno po Ur. 767/2009, čl. 3 (2) (s)
Oralno krmljenje živali	Vnos krmil v prebavni trakt živali prek ust, da se zadosti prehranskim potrebam živali in/ali ohrani produktivnost navadno zdravih živali.	Ur. 767/2009, čl. 3.2 (b)
"PARNUT"	Glej pod "Krma za posebne prehranske namene"	Ur. 767/2009, čl. 3.2 (n)
Hišni ljubljencek ali hišna žival	Žival, ki ni namenjena proizvodnji živil in sodi v vrste, ki se krmijo, redijo ali gojijo, vendar v Skupnosti običajno ni namenjena prehrani ljudi. <u>Opomba:</u> Hišne živali, upoštevajoč kulturne navade, so glede na zgornje predvsem, vendar ne samo: mačke, psi, dihurji, okrasne ribe, dvoživke, plazilci, okrasne ptice, glodalci, hišni zajci, nevretenčarji	Ur. 767/2009, čl. 3.2 (f) Prir. po Ur. 998/2003, Priloga I
Hrana za hišne živali	Vsak izdelek, ki se uporablja za krmljenje hišnih živali, ki je predelan, delno predelan ali nepredelan, vključno s pasjimi žvečilkami, posamičnimi krmili in krmnimi mešanici.	Prir. po Ur. 178/2002, čl. 3 (4)
Preskrbna veriga hrane za hišne živali	Zaporedje faz in postopkov, potrebnih za obdelavo, distribucijo in ravnanje s hrano za hišne živali in njenimi sestavinami/dodatki od proizvodnje do zaužitja.	EN ISO 22000:2005(E)
Varnost hrane za hišne živali	Jamstvo, da hrana (za živali) ne bo škodovala živali, človeku ali okolju, ko bo proizvedena in/ali zaužita v skladu s predvidenim namenom uporabe.	EN ISO 22000:2005(E)
Dajanje v promet	Imeti živila ali krmo za prodajo, vključno s ponujanjem za prodajo ali vsemi drugimi oblikami prenosa, brezplačno ali proti plačilu, prodajo, distribucijo in druge oblike njihovih prenosov.	Ur. 178/2002 čl. 3.8
Premiksi (predmešanice)	Pomenijo mešanice krmnih dodatkov ali mešanice enega ali več krmnih dodatkov s posamičnimi krmili ali vodo, uporabljenimi kot nosilci, in niso namenjene za neposredno krmljenje živali.	Ur. 1831/2003 čl. 2 (2)(e)
Predpakirano živilo	Vsaka posamezna enota, ki se kot taka predstavlja kupcu ter jo sestavlja hrana za hišne živali in embalaža, v katero je bila dana, preden se ponudi v prodajo, ne glede na to, ali ta embalaža povsem ali samo deloma zapira hrano za hišne živali, vendar v vsakem primeru na tak način, da vsebine ni možno spremeniti, ne da bi embalažo odprli ali spremenili.	Prirejeno po D. 2000/13, čl. 1(3)(b)

Predstavljanje	Oblika, videz ali embalaranje in embalarini materiali, ki se uporabljajo za krmo, na način, kot je dogovorjeno, in v okviru, v katerem je razstavljena.	Ur. 767/2009, čl. 3.2(u)
Pomožna tehnološka sredstva	Pomenijo kakršne koli snovi, ki same po sebi niso zaužite kot sestavina hrane ali krme in se namenoma uporabljajo pri predelavi surovin, hrane ali njihovih sestavin, da služijo določenemu tehnološkemu namenu med obdelavo ali predelavo, ki lahko povzroči nenamensko, vendar tehnološko neizogibno prisotnost ostankov snovi ali njenih derivatov v končnem proizvodu, pod pogojem, da ti ostanki ne pomenijo tveganja za zdravje in da nimajo nobenih tehnoloških vplivov na končni izdelek.	Ur. 1831/2003 čl. 2(2)(h)
Surova hrana za hišne živali	Pomeni hrano za hišne živali, ki ni bila konzervirana drugače kot s procesi hlajenja ali zamrzovanja.	Ur. 142/2011, Priloga I (21)
Polsuha hrana za hišne živali	Hrana za hišne živali z vsebnostjo vlage 14 % ali več, vendar manj kot 60 %.	Dolgoletna opredelitev industrije
Rok skladiščenja	Obdobje, znotraj katerega izdelek ohrani mikrobiološko varnost in senzorične lastnosti pri določenih pogojih shranjevanja. Temelji na predvidenih nevarnostih za izdelek, toplotni obdelavi ali drugih vrstah postopkov obdelav za podaljšanje trajanja, postopkih embalaranja in drugih ključnih ali nevarnih dejavnikov, ki utegnejo na to vplivati.	Prirejeno po higienskih praksah za zamrznjeno hrano s podaljšanim rokom skladiščenja iz Codex Alimentarius CAC/RCP 46-(1999)
Zakonsko predpisana informacija	Ureditev obveznih podatkov na oznaki, ki se navedejo na vidnem mestu na embalaži v celoti (ali so nanjo pritrjene, kakor ustrezno), tako da se jih da zlahka prepoznati in jih druge informacije ne prekrivajo.	Ur. 767/2009, čl. 14
Sledljivost	Možnost sledenja in spremljanja živila, krme, živali, ki daje hrano, ali snovi, ki je namenjena za vključitev v živilo ali se zanjo pričakuje, da bo vključena v živilo ali krmo, skozi vse faze pridelave, predelave in distribucije. Sledljivost pomeni zmožnost slediti GSO in proizvodom, proizvedenim iz GSO, v vseh fazah njihovega dajanja v promet skozi proizvodne in distribucijske verige.	Ur. 178/2002, čl. 3(15) Ur. 1830/2003
Nezaželene snovi	Snov ali proizvod, z izjemo povzročiteljev bolezni, ki je prisotna v in/ali na proizvodu, namenjenem za krmo za živali, in ki predstavlja potencialno nevarnost za zdravje živali ali ljudi ali za okolje in ki bi lahko škodljivo vplivala na proizvodnjo rejnih živali.	D. 2002/32 - čl. 2(l)

3. INFORMACIJE NA EMBALAŽI

SPLOŠNE ZAHTEVE	PРАВNA IN DRUGA KORISTNA DOKUMENTACIJA
-----------------	--

3.1 NAMEN IN SPLOŠNA NAČELA OZNAKE

Oznaka je najbolj izpostavljeno sredstvo komunikacije s kupcem, poslovnimi partnerji in nadzornimi organi.

3.1.1 Namen oznake za kupca

Najpomembnejši namen oznake je kupcu olajšati nakupno dejanje s tem, da ta prejme jasne, strnjene, natančne, resnične in poštene informacije o sestavi, značilnostih in uporabi izdelka.	

3.1.2 Splošna načela oznake

<ul style="list-style-type: none"> + Oznaka na izdelku mora biti v skladu z vso ustrezno zakonodajo. + Jezik označevanja mora biti vsaj eden izmed uradnih jezikov države članice ali regije, v kateri se da v promet. Op.: Čeprav Uredba dovoljuje označevanje le v enem uradnem jeziku, je priporočljivo, da se to preveri tudi lokalno, npr. za Belgijo mora biti označevanje v flamskem in francoskem jeziku. + Uporabljeni izrazi morajo biti zlahka razumljivi povprečnemu kupcu. + Informacije morajo biti napisane in/ali predstavljene (slikovni material, znaki ...) na jasn način, vidno, čitljivo in nedvoumno, z izrazi, ki jih kupec lahko razume, dodatne informacije in pojasnila pa morajo biti kupcem na voljo na zahtevo. + Hrana za hišne živali ne sme biti opisana ali predstavljena na nobeni oznaki z besedami, slikovnimi in drugimi sredstvi, ki bi bila neresnična ali napačna. + Oznake na izdelkih hrane za hišne živali ne smejo zavajati, zbegati, pretiravati ali prevarati, bodisi neposredno ali posredno ali posledično. + Na oznaki mora biti nazorno navedeno, da gre za hrano za hišne živali. + Na oznaki morajo biti tudi navodila za kupca, kako pravilno uporabljati izdelek. + V navodilih za hranjenje in po potrebi pri pogojih skladiščenja mora biti opisano, kako je treba hrano za hišne živali skladiščiti in uporabljati.	Ur. 767/2009, čl. 14.1

3.2 ZAKONSKE ZAHTEVE

3.2.1 Obvezne zahteve glede označevanja

Obvezni podatki na oznakah se v celoti navedejo na vidnem mestu, mora se jih zlahka prepoznati in ne smejo biti prekriti z drugimi informacijami. Navedeni morajo biti z barvo, pisavo in velikostjo, ki ne prekriva ali poudarja nobenih informacij, razen če poudarja izjavo o previdnosti. (Uredba 767/2009, čl. 14.1 & 2)

3.2.1.1 Opis izdelka

Opis vrste krme: "posamično krmilo", "popolna krmna mešanica" ali "dopolnilna krmna mešanica", kakor je primerno:

- + za "popolno krmno mešanico" se lahko po potrebi uporablja oznaka "popolni mlečni nadomestek"
- + za "dopolnilno krmno mešanico" se lahko, če je primerno, uporabijo naslednja poimenovanja: "rudninska krmna mešanica", ali "dopolnilni mlečni nadomestek"
- + za hišne živali, razen mačk in psov, se lahko "popolna krmna mešanica" ali "dopolnilna krmna mešanica" nadomesti s "krmna mešanica" (Uredba 767/2009, čl. 15 a)

Sopomenski izrazi v nekaterih jezikih:

(a) Za krmo

- v nemščini se poimenovanje "Einzelfuttermittel" lahko nadomesti s "Futtermittel-Ausgangserzeugnis"
- v grščini se "πρώτη ύλη ζωοτροφών" lahko nadomesti z "απλή ζωοτροφή"
- v italijansčini se "materie prime per mangimi" lahko nadomesti z "mangime semplici"
- v češčini se poimenovanje "krmiva" lahko nadomesti s "produkty ke krmení"

(b) Pri poimenovanju hrane za hišne živali so dovoljeni naslednji izrazi:

- v nizozemščini "samengesteld voeder";
- v angleščini "pet food";
- v madžarščini "állateledel";
- v italijansčini "alimento";
- v poljščini "karma";
- v slovenščini "hrana za hišne živali";
- v španščini "alimento",
- v finščini "lemmikkieläinten ruoka",
- v češčini se poimenovanje "kompletní krmná směs" lahko nadomesti s "kompletní krmivo", poimenovanje "doplňková krmná směs" pa se lahko nadomesti z "doplňkové krmivo";
- v bolgarščini "храна".

OPOMBA: Proizvajalci hrane za hišne živali brez sestavin živalskega izvora, ki v istem proizvodnem obratu predelujejo tudi živalske beljakovine, morajo razločno označiti izdelek kot hrano za hišne živali, in sicer zaradi skladnosti z zakonodajo, ki se nanaša na transmisivne spongiformne encefalopatije. Poleg tega mora biti surova hrana za hišne živali označena "samo kot hrana za hišne živali".

Ur. 767/2009,
Priloga II, točka 3
a) & b)

Ur. 999/2001,
priloga IV, III D
Ur. 142/2001,
priloga VIII,
oddelek 4, pogl. II

3.2.1.2 Živalske vrste

Vrste ali kategorije živali, katerim je izdelek namenjen

- Primeri:**
- + krmna mešanica za hišne zajce Bloggo
  - + popolna krmna mešanica za odrasle pse Bloggo
  - + popolna hrana za pse Bloggo

Ur. 767/2009, čl.
17.1(a)

3.2.1.3 Navodila za pravilno uporabo

Navodila za pravilno uporabo krme z navedbo, čemu je krma namenjena.	
<p>^a V pravilno uporabo pri hranjenju s suho hrano naj proizvajalci vključijo tudi opozorilo, da je treba živali stalno zagotavljati svežo vodo.</p> <p>^a Priporočljivo je navesti predlagane pogoje skladiščenja, še posebej za izdelke suhe in polsuhe hrane za hišne živali, saj vremenske razmere lahko vplivajo na poslabšanje kakovosti izdelka</p> <p>Primeri:</p> <ul style="list-style-type: none"> + v primeru mokre hrane: povprečni odrasli 4-kilogramski mački postrezite 400 g dnevno na sobni temperaturi, neporabljeno količino pa shranite v hladilniku + postrezite v dveh obrokih <p>^a V navodilih za pravilno uporabo mora biti navedeno, kako zagotoviti dnevni obrok, in sicer v količinah hrane, ki jih hišna žival potrebuje glede na svoje življenjsko obdobje, način življenja ter velikost.</p> <p>^a Pri hrani za hišne živali, ki ni namenjena psom ali mačkam in ki ni označena kot "popolna" ali "dopolnilna" v skladu s čl. 15 (a) uredbe 767/2009, morajo biti navodila za hranjenje prilagojena tistim vrstam hišnih živali, ki jim je hrana namenjena. V navodilih za pravilno uporabo dopolnilnih krmnih mešanic in posamičnih krmil, v katerih dodatki presegajo najvišje dovoljene vsebnosti za popolne krmne mešanice, se navede največja količina:</p> <ul style="list-style-type: none"> - v gramih ali kilogramih ali prostorninskih enotah dopolnilne krmne mešanice in posamičnih krmil na žival na dan, ali - z odstotkom dnevnega obroka, ali - na kilogram popolne krmne mešanice ali z odstotkom v popolni krmni mešanici <p>Da se zagotovi upoštevanje zadevnih najvišjih vsebnosti krmnih dodatkov v dnevnem obroku, se naj po potrebi temu ustrezno prilagodi tudi dnevni obrok.</p>	<p>Ur. 767/2009, čl. 17.1(b)</p> <p>Ur. 767/2009, Priloga II 4.</p>

3.2.1.4 Navedba posamičnih krmil

Pri krmnih mešanicah za hišne živali morajo biti posamična krmila navedena s posebnim imenom ali kategorijo (v skladu z Direktivo 82/475) v padajočem vrstnem redu glede na težo, lahko pa je navedena tudi njihova sorazmerna količina v %.	
<p>Naslov "Sestava" mora biti naveden pred seznamom posamičnih krmil in kategorij</p> <p>S posebnim imenom Posamična krmila morajo biti navedena z imenom vsakega posamičnega krmila v padajočem vrstnem redu glede na težo (po načelu mešalne skledе); navedeni seznam lahko vključuje utežni odstotek. Kadar pa so uporabljene sestavine v koncentrirani ali dehidrirani obliki, ki so rekonstruirane v teku proizvodnje, morajo biti vse navedene po vrstnem redu glede na težo, kot so jo imele pred koncentracijo ali dehidracijo. Posamično krmilo, vključeno v dehidrirani obliki, mora biti ustrezno navedeno; pri tem so dovoljeni izrazi, kot so "posušen", "prah", "moka" ipd., ki jasno označujejo, da je bila sestavina dehidrirana, kar pomeni, da mora uporabljen izraz jasno predstaviti proces/stanje dehidriranega krmila.</p> <p>Primeri:</p> <ul style="list-style-type: none"> • paradižnik v prahu • posušena jabolka • korenje (iz posušenega korenja) • posušen piščanec • prosimo, gl. Prilogo V za več primerov in pojasnil <p>Ime posamičnega krmila, navedeno v Katalogu posamičnih krmil (Ur. 575/2011), se lahko uporabi samo pod pogojem, če ustreza vsem lastnostim, ki so navedene v Katalogu, to pomeni, da mora posamično krmilo:</p>	<p>Ur. 767/2009, čl.17.1(e)</p> <p>Ur. 767/2009, čl.17.1(e)</p> <p>Ur. 767/2009, čl. 16.1(a) & čl. 24.5</p> <p>D. 2000/13, čl. 6 (5)</p> <p>Ur. 767/2009, čl. 24.5</p> <p>Ur. 767/2009, čl. 17.2(c)</p>

<ul style="list-style-type: none"> • ustrezati opisu/lastnostim v Katalogu • ustrezati proizvodnemu procesu, če je vključen v ime posamičnega krmila v skladu z glosarjem v Katalogu • če potrebno, imeti ob sebi natančnejše dopolnilo (npr. hidrolizirane piščančje beljakovine) <p>Ime/navajanje in predstavljanje krme ne sme zavajati kupca glede skladnosti označevanja s Katalogom Skupnosti.</p> <p>S kategorijo Posebno ime posamičnega krmila se lahko nadomesti z imenom kategorije, v katero sodijo posamična krmila, in sicer z navedbo uveljavljenih poimenovanj kategorij, ki združujejo več posamičnih krmil. Primer: meso in živalski stranski proizvodi</p> <p><u>Glej Prilogo 1: Kategorije posamičnih krmil</u></p> <p>Navedba Uporaba ene (od obeh oblik) navedbe izključuje uporabo druge, razen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kadar je vsebnost določenega posamičnega krmila posebej poudarjena ali • kadar posamično krmilo ne sodi v nobeno od kategorij, ki so predvidene; <p>v takih primerih mora biti posamično krmilo, uporabljeno v hrani za hišne živali, navedeno s svojim posebnim imenom v padajočem vrstnem redu po teži glede na kategorije.</p> <p>Primer: zelišča in spodnji primer ("poseben poudarek")</p> <p>Poleg tega je dovoljeno navesti tudi izraz "minerali", če so posamična krmila navedena s posebnimi imeni.</p> <p>Poseben poudarek Ime in utežni delež posamičnega krmila morata biti navedena, če je njegova vsebnost poudarjena na oznaki z besedami, slikami ali risbami. Primer: Kadar so "jetra" ali vrsta poudarjeni na oznaki, to vpliva tudi na njihovo navedbo pri sestavi: "meso in živalski stranski proizvodi (jetra X %)" ali "meso in živalski stranski proizvodi (govedina X %)"</p>	<p>D. 82/475</p>
<p>Pri krmi za hišne živali, ki je sestavljena le iz enega posamičnega krmila (žvečilke, surova hrana za hišne živali ...), mora biti posamično krmilo navedeno s posebnim imenom.</p>	
<p>Obdelava naj bo vključena.</p> <p>Primeri: Posamično krmilo: svinjski uhlji Posamično krmilo: posušena svinjska koža Posamično krmilo: goveja jetra (zamrznjena)</p> <p>Analitske sestavine morajo biti navedene vsaj v skladu s prilogo V uredbe 767/2009 ali v skladu s prilogo VII, poglavje II, ali v skladu z določili, navedenimi v Katalogu posamičnih krmil.</p> <p>Če vsebuje dodatke, je priporočljivo slediti pravilom za označevanje krmnih mešanic za hišne živali.</p>	<p>Ur. 767/2009, čl. 15, 16</p>

3.2.1.5 Dodatki

Dodatki, ki imajo določeno največjo vsebnost, morajo biti navedeni na oznaki hrane za hišne živali, če so dodani. Prostovoljno pa so lahko navedeni tudi vsi dodatki, ki so dodani.	
<p>Dodatke je dovoljeno uporabiti le, če so v registru EU dovoljenih dodatkov. Uporabiti se jih sme le za tiste kategorije in funkcionalne skupine, za katere so odobreni.</p> <p>A. Kaj mora biti navedeno</p> <p>1. Obvezne navedbe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dodatki, za katere je določena najvišja vrednost za katerokoli vrsto živali. Npr. dodatek, katerega uporaba je dovoljena v hrani za mačke, je pa določena njegova najvišja vrednost za katero drugo hišno žival ali za žival za proizvodnjo živil, in čeprav brez določene najvišje vrednosti za mačke, mora biti naveden. (glej Prilogo 9) • Dodatki, ki sodijo v naslednje kategorije:<ul style="list-style-type: none"> - zootehnični dodatki - kokcidiostatiki in sredstva proti histomoniozi • Dodatki, ki sodijo v naslednje funkcionalne skupine:<ul style="list-style-type: none"> - sečnina in njeni derivati • Katerikoli drug dodatek, če je njegova prisotnost poudarjena na oznaki z besedami, slikami ali risbami. • Lahko se zgodi, da so nekateri vitamini navedeni z vrednostjo, ki je višja od najvišje dovoljene vrednosti, in sicer kadar izgube v postopku predelave zahtevajo dodajanje višjih vrednosti, da bi zagotovili upoštevanje prehranskih standardov; v takšnem primeru morajo biti proizvajalci sposobni utemeljiti, da je končni proizvod, ko je dan na trg, skladen z najvišjo dovoljeno vrednostjo. Glej Prilogo 9 <p>2. Prostovoljne navedbe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vsi drugi dodatki. <p>B. Kako morajo biti dodatki navedeni</p> <p>1. Obvezne navedbe</p> <p>Dodatki morajo biti vedno navedeni znotraj zakonsko predpisane oznake. Pred seznamom krmnih dodatkov mora biti naslov "Dodatki".</p> <ul style="list-style-type: none"> • funkcionalna skupina ali kategorija, na primer: "vitamini" ali "nutritivni dodatki" (gl. Prilogo 10 za kategorije in funkcionalne skupine) • posebno ime, kakor je opredeljeno v ustreznem pravnem aktu o izdaji dovoljenja za zadevni krmni dodatek in/ali njegova identifikacijska številka • dodana količina spojine Primeri: "elementi v sledovih" ali "nutritivni dodatki", ki jim sledi ena od naslednjih možnosti:<ul style="list-style-type: none"> - cinkov sulfat heptahidrat 500 mg/kg - E6/cink, 500 mg/kg - E6, 500 mg/kg - bakrov kelat hidrosiliranelega analoga metionina, 30 mg/kg - 3b4.10, 30 mg/kg <p>Opozorilo: Identifikacijske številke krmnih dodatkov so v fazi spreminjanja oblike, tj. "E4", ki je označeval bakrove spojine, se bo in se je že delno spremenil v npr. "3b4.10" za bakrov kelat hidrosiliranelega analoga metionina. Čeprav E-številke še obstajajo, bodo postopoma izginile. Da bi se izognili nepotrebnim zamenjavam etiket, lahko proizvajalci na oznakah navedejo ime dodatka, če nova identifikacijska številka še ni dodeljena; za ustrezno identifikacijsko številko je treba preveriti Register krmnih dodatkov EU.</p>	<p>Ur. 1831/2003 Pogl. II, čl. 10</p> <p>Ur. 767/2009, Priloga VII.I.1(a)</p> <p>Priloga VII.I.1(b)</p> <p>Priloga VII.I.1(c)</p> <p>Priloga VII.I.3</p> <p>Ur. 767/2009, čl. 15 (f) Priloga VII. I. 1</p> <p>Ur. 767/2009, Priloga VII.I.1</p> <p>Register krmnih dodatkov EU</p> <p>Ur. 26/2011, Priloga</p>

<p>Navedbe v različnih jezikih se lahko združuje (glej primer v Prilogi 9).</p> <p>Vitamine se lahko navede z izrazom "vitamin" in dodana vrednost je lahko navedena v mednarodnih enotah (IU/kg) ali po teži (mg/kg), kot je ustrezno.</p> <p><u>Odstopanja</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Pri hrani za hišne živali so za dodatke funkcionalnih skupin "prezervativi, antioksidanti in barvila", za katere je določena največja vsebnost, lahko navedene le ustrezne funkcionalne skupine. • V takšnem primeru mora ime, identifikacijsko številko in funkcionalno skupino krmnega dodatka, ki ni naveden, oseba, odgovorna za označevanje, razkriti kupcu, če ta to zahteva (glej poglavje o informacijah za kupca glede sestave 3.2.1.19) <p>2. Prostovoljne navedbe</p> <ul style="list-style-type: none"> • Če je dodatek naveden na oznaki prostovoljno, brez posebnega poudarka (trditve), mora biti navedeno naslednje: <ul style="list-style-type: none"> ~ funkcionalna skupina ali kategorija ~ posebno ime in/ali identifikacijska številka ~ dodana količina • Dodatki, ki sodijo v funkcionalno skupino aminokislin, vitaminov in elementov v sledovih, so lahko navedeni tudi pod naslovom "analitske sestavine" z naslednjimi podatki: <ul style="list-style-type: none"> ~ posebno ime, kot je določeno v zadevni zakonodaji ~ skupna količina <p>Opombe: Če dodatek sodi v več funkcionalnih skupin, se navede tista funkcionalna skupina ali kategorija, ki je ustrezna glede na njegovo glavno vlogo.</p> <p>Če je dodatek, ki ima določeno največjo vsebnost, naveden tako pri dodatkih kot pri analitskih sestavinah, bosta verjetno navedeni dve različni vrednosti – dodana količina v seznamu dodatkov in skupna količina pri analitskih sestavinah.</p> <p>C. Posebnosti pri dopolnilni krmni</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pri dopolnilni krmni mešanici je vsebnost dodatkov lahko večja kot pri popolni krmni mešanici, in sicer do 100-kratne vrednosti največje določene vsebnosti za krmno mešanico. Če raven najmanj enega dodatka v dopolnilni krmni mešanici presega največjo dovoljeno vrednost za popolno krmno mešanico, mora biti navedena največja vrednost vnosa dopolnilne krmne mešanice. Spoštovanje dovoljenega vnosa krmnih dodatkov v dnevni obroki se zagotovi z ustreznimi navodili za pravilno uporabo dopolnilne krmne mešanice. • Če dopolnilna hrana za hišne živali vsebuje več kot 100-kratnik največje dovoljene vrednosti dodatka za popolno krmno mešanico, mora biti proizvod odobren kot krma za posebne prehranske namene (PARNUT). Faktor 100 je lahko presežen le, če sestava tega proizvoda ustreza posebnim prehranskim namenom v skladu s predvidenim namenom uporabe glede na člen 10 ur. 767/2009/ES. Pogoji uporabe za takšno krmo morajo biti navedeni tudi v seznamu predvidenih namenov uporabe. Če proizvajalec takšne krme uporablja krmne dodatke, ki so navedeni v poglavju 2 priloge IV Uredbe (ES) 183/2005, mora biti odobren v skladu s členom 10 te Uredbe. <p>Glej Prilogo 9</p>	<p>Priloga VII.1.5</p> <p>Priloga VII.11.5</p> <p>Priloga VII.1.6</p> <p>Priloga VII.7</p> <p>Ur. 767/2009, čl. 8 in Priloga II, tč. 4</p> <p>Prehranske smernice FEDIAF, stran 31</p>
--	--

3.2.1.6 Analitske sestavine

Obvezne navedbe analitskih sestavin so vezane na vrsto krme in/ali ciljno vrsto živali.	
Naslov "Analitske sestavine" mora biti naveden pred seznamom analitskih sestavin	Ur. 767/2009, Priloga VII.II
<p>Vsebnost vlage mora biti navedena, če presega:</p> <ul style="list-style-type: none"> ^a 7 % pri mlečnih nadomestkih in drugih krmnih mešanicah, pri katerih vsebnost mlečnih izdelkov presega 40 % ^a 5 % pri rudninski krmni mešanici, ki ne vsebuje organskih snovi ^a 10 % pri rudninski krmni mešanici, ki vsebuje organske snovi ^a 14 % pri drugi krmi <p>kadar v Prilogi IV (za posamična krmila) ali v Katalogu ni določena druga raven. Navedba je prostovoljna, če vsebnost vlage v krmni mešanici ne presega mejnih vrednosti, navedenih v predhodnem odstavku.</p>	Ur. 767/2009, čl. 15 (g) & Priloga I tč. 6
Pepel, netopen v klorovodikovi kislini, mora biti naveden, kadar presega 2,2 % suhe snovi.	Ur. 767/2009, čl. 15 (g) & Priloga I tč. 5
Druge analitske sestavine:	Ur. 767/2009, Priloga VII.II.1
<p>Vrsta krme Analitske sestavine in vsebnost Ciljna vrsta</p>	
<p>Popolna krmna mešanica</p> <ul style="list-style-type: none"> - surove beljakovine ali beljakovine - surove vlaknine - surova olja in maščobe ali vsebnost maščobe - surovi pepel ali ostanek po sežigu ali anorganska snov <p style="text-align: center;">Mačke, psi Mačke, psi Mačke, psi Mačke, psi</p>	
<p>Dopolnilna krmna mešanica – rudninska krmna mešanica</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kalcij - Natrij - Fosfor <p style="text-align: center;">Vse vrste Vse vrste Vse vrste</p>	
<p>Dopolnilna krmna mešanica – druge</p> <ul style="list-style-type: none"> - Surove beljakovine ali beljakovine - Surove vlaknine - Surova olja in maščobe ali vsebnost maščobe - Surovi pepel ali ostanek po sežigu ali anorganska snov <p style="text-align: center;">Mačke, psi Mačke, psi Mačke, psi Mačke, psi</p>	Ur. 767/2009, Priloga VII.II.3
Za druge hišne živali, kot so hišni zajci, okrasne ptice itn., je navedba analitskih sestavin prostovoljna.	Ur. 767/2009, Priloga VII.II.2
<p>Opozorilo Če je navedena proteinska vrednost, se njena navedba opravi v skladu z metodo EU,</p>	

<p>če ta obstaja, ali v skladu z ustrezno uradno nacionalno metodo v državi članici, v kateri se krma da v promet.</p> <p>Dodatki, ki sodijo v funkcionalne skupine aminokislin, vitaminov ali elementov v sledovih in drugih hranil, so lahko navedeni v okviru naslova "analitske sestavine" na naslednji način:</p> <ul style="list-style-type: none"> - posebno ime, kot je določeno v zadevni zakonodaji - skupna količina <p>Opozorilo Zgornja "garancijska izjava" ni več zakonsko obvezna. Seveda pa morajo proizvajalci pri tem upoštevati dovoljene tolerance in izgube, ki nastajajo v postopku proizvodnje in pri skladiščenju.</p>	
--	--

3.2.1.7 Tolerance

<p>Tolerance so dovoljene razlike med navedenimi analitičnimi vrednostmi za posamično krmilo ali krmno mešanico ter vrednostmi, dobljenimi z analizami uradnega nadzora, določa 5. odst. čl. 11 (in Priloga IV) Uredbe 767/2009.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Tolerance, določene v prilogi 2 tega kodeksa, vključujejo tehnična in analitska odstopanja <ul style="list-style-type: none"> - neizogibna nihanja – od serije do serije <ul style="list-style-type: none"> – pri surovinah – pri proizvodnih procesih - sistemska nihanja pri znotraj-/več- laboratorijskih analizah • Kadar se sestava (analitske vrednosti) razlikuje od navedene sestave, so dovoljene tolerance, določene v prilogi 2 tega kodeksa. <p>Tolerance niso namenjene temu, da bi dopuščale dejansko pomanjkanje ali presežek zajamčenih sestavin.</p> <p><u>Glej Prilogo 2</u></p>	<p>Ur. 767/2009, čl. 11.5 & Priloga IV</p>

3.2.1.8 Navajanje energijske in proteinske vrednosti

<p>Energijska in proteinska vrednost sta lahko navedeni.</p>	
<p>Če sta navedeni energijska in/ali proteinska vrednost, se njena navedba opravi v skladu z metodo ES, če ta obstaja, ali v skladu z ustrezno uradno nacionalno metodo v državi članici, v kateri se krma da v promet, če ta obstaja.</p> <p>Za izračunavanje priporočamo metode iz Prehranskih smernic za mačke in pse združenja FEDIAF.</p>	<p>Ur. 767/2009, Priloga VII.II.3</p> <p>Prehranske smernice FEDIAF za mačke in pse</p>

3.2.1.9 Poslovni naslov

Ime ali ime podjetja in naslov nosilca poslovanja s krmo, odgovornega za označevanje, mora biti natisnjeno na embalaži; - Ur. 767/2009 čl. 15 (b)	
<p>Navedba države porekla je prostovoljna.</p> <p>Za uvoz iz tretjih držav je priporočljivo, da se navede država proizvodnje.</p> <p>Za izvoz v tretje države je treba upoštevati zahteve namembne države.</p> <p>“Proizvedeno v EU” je sprejemljivo za vse države članice EU; takšna navedba je sprejemljiva tudi za izdelke, ki se uvažajo v Švico.</p> <p>“Proizvedeno v Evropskem gospodarskem prostoru” je sprejemljivo za države članice EGP, kot sta Norveška in Liechtenstein.</p> <p>Primeri: Proizvedeno v Maroku, Proizvedeno v EU registracijska številka, če je država okrajšana</p>	

3.2.1.10 Orodja sledljivosti

Zaradi zagotavljanja sledljivosti morata biti poleg poslovnega naslova, kot navedeno v 3.2.1.9, na embalaži navedeni tudi številka serije in številka odobritve obrata.	
<p>1. Številka serije ali lota</p> <p>Številka serije je lahko numerična ali alfanumerična.</p> <p>Serija pomeni proizvodno enoto, proizvedeno v enem samem obratu, ob uporabi enotnih proizvodnih parametrov – ali več takih enot, če je njihova izdelava potekala nepretrgoma in se skladiščijo skupaj – in je mogoče ugotoviti njihovo identiteto za namene odpoklica in ponovne obdelave ali odstranitve, če testi pokažejo, da je to potrebno. Vendar pa ena serija ne more obsegati več enot, kot se jih proizvede v enem dnevu (24-urah).</p> <p>Številka serije ni treba, da je navedena na mestu, ki je rezervirano za podatke na oznaki, vendar mora biti tam navedeno, kje jo je mogoče najti.</p> <p>Primer: Za številko serije: glej pokrov pločevinke</p> <p>2. Številka odobritve</p> <p>a. Zahtevana številka odobritve proizvodnega obrata se nanaša na uredbo 1069/2009/ES ali na 183/2005/ES, če obstaja.</p> <p>Če ima oseba, odgovorna za označevanje, več številke odobritev, mora uporabljati tisto, ki je bila pridobljena po Uredbi 183/2005/ES.</p> <p>Če obrat nima številke odobritve, ki bi jo pridobil po zgornji zakonodaji, lahko podjetje prostovoljno uporabi številko, ki jo je pridobilo v skladu z nacionalno zakonodajo ali v skladu s členom 24 uredbe 1069/2009.</p> <p>V vseh primerih je priporočljivo dodati tudi kratico države proizvodnje (npr. NL za Nizozemsko) kot predpono številki odobritve.</p> <p>b. Kadar oseba, odgovorna za označevanje, NI proizvajalec</p> <ol style="list-style-type: none"> mora biti na oznaki navedeno ime ali ime podjetja in naslov proizvajalca ALI številka odobritve proizvajalca, kot navedeno pod številko 1. Če nobena od teh številke ne obstaja, pristojni organi izdajo identifikacijsko številko na zahtevo proizvajalca ali uvoznika. <p>c. Številka odobritve obrata je lahko navedena izven mesta, namenjenega podatkom na oznaki: v tem primeru mora ob navedbi o tem, kje se ta informacija nahaja, biti ustrezno pojasnilo.</p> <p>Primer: Za številko odobritve: glej pokrov pločevinke.</p> <p>Če proizvodnemu obratu nista bili dodeljeni niti številka odobritve niti številka registracije, morata biti navedena ime in naslov proizvodnega obrata.</p>	<p>Smernice FEDIAF dobre prakse za varno proizvodnjo hrane za hišne živali – pogl. IV.3 Ur. 767/2009, čl. 15(d)</p> <p>Ur. 1069/2009, čl. 24</p> <p>Ur. 767/2009, čl. 15 (c) & čl. 17.1(c)</p> <p>Ur. 1069/2009, čl. 24</p> <p>Ur. 183/2005 Priloga V Pogl. 2</p>

3.2.1.11 Neto količine

Neto teža ali prostornina, izražena v masnih enotah v primeru trdih izdelkov in v masnih ali prostorninskih enotah v primeru tekočih izdelkov. Ur. 767/2009, čl. 15 (e)	
<p>Izraz "neto teža" ali "neto prostornina" pred številčno navedbo ni obvezen. Primer: 420 g ali neto teža: 420 g.</p> <p>Velikost črk mora biti usklajena z neto težo ali neto prostornino na naslednji način: 6 mm, če je neto količina večja od 1000 g ali 1000 ml 4 mm, če je od vključno 1000 g ali 1000 ml do več kot 200 g ali 200 ml 3 mm, če je od vključno 200 g ali 200 ml do več kot 50 g ali 50 ml 2 mm, če je enaka ali manjša od 50 g ali 50 ml.</p> <p>Neto količina je lahko navedena izven mesta, namenjenega podatkom na oznaki: v tem primeru mora biti ob navedbi o tem, kje se ta informacija nahaja, ustrezno pojasnilo. Glej poglavje 3.2.2.1 tega kodeksa o označbi ES "e".</p> <p>Navedba neto teže za izdelke hrane za hišne živali, ki se običajno prodajajo po kosih, naj ne bi bila obvezna, če je takšna običajna trgovska praksa; v tem primeru mora biti navedeno število kosov. Primer: 5 svinjskih uhljev</p>	<p>D. 76/211, priloga 3.1</p> <p>Ur. 767/2009, čl. 21.2</p> <p>D. 76/211, čl. 4.2</p>

3.2.1.12 Minimalni rok skladiščenja

Minimalni rok skladiščenja mora biti naveden za vso hrano za hišne živali, kot sledi:	
<p>- "porabiti do ..." in navedba datuma (dan, mesec in leto), če je krma mikrobiološko hitro pokvarljiva - "uporabno najmanj do ..." in navedba datuma (mesec in leto) za ostalo krmo</p> <p>Datumi so navedeni številčno v obliki dan, mesec in leto. Oblika zapisa je navedena na oznaki z naslednjo kratico:</p> <ul style="list-style-type: none"> • za mikrobiološko hitro pokvarljivo hrano za hišne živali "DD/MM/LL" • za ostalo hrano za hišne živali: "MM/LL" ali "DD/MM/LL" <p><u>Poleg tega</u>, če je označen datum proizvodnje, se lahko datum, ki označuje minimalni rok skladiščenja, navede tudi kot "... (dni ali mesecev) od datuma proizvodnje".</p> <p>Opomba: Za uradne izraze v različnih jezikih primerjajte ustrezne prevode zakonodaje.</p> <p>Minimalni rok skladiščenja je lahko naveden izven mesta, namenjenega za podatke na oznaki: v tem primeru mora biti ob navedbi o tem, kje se ta informacija nahaja, ustrezno pojasnilo. Primeri: + uporabno najmanj do: glej pokrov pločevinke + uporabno najmanj do: glej žig na ...</p>	<p>Ur. 767/2009, čl. 17.1(d)</p> <p>Ur. 767/2009, Pril.II.2</p> <p>Ur. 767/2009, čl. 21.2</p>

3.2.1.13 GSO

Hrana za hišne živali, ki je sestavljena iz GSO ali jih vsebuje ali je narejena iz izdelkov GSO, mora biti označena.	
<p>Za vsako posamično krmilo ali dodatek, ki je sestavina določenega izdelka hrane za hišne živali, veljajo naslednja pravila:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) za sestavine, ki so sestavljene iz GSO ali jih vsebujejo, se besede: "gensko spremenjen + ime organizma" navedejo v oklepaju takoj za posebnim imenom krme Primeri: + koruza (gensko spremenjena), ali + žito (vsebuje gensko spremenjeno koruzo) 2) za sestavine, proizvedene ali pridobljene iz GSO, se besede: "proizveden iz gensko spremenjenega + ime organizma" navedejo v oklepaju takoj za posebnim imenom krme Primeri: + sojino olje (proizvedeno iz gensko spremenjene soje) ali + olja in maščobe (vsebuje sojino olje, proizvedeno iz gensko spremenjene soje) <p>Druga možnost je, da se te besede navedejo v opombi pod črto k seznamu posamičnih krmil in se natisnejo v pisavi, ki je <u>najmanj</u> enako velika kakor pisava seznama sestavin.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3) za predpakirane proizvode, ki so sestavljeni iz ali vsebujejo GSO, morajo biti na oznaki navedene besede: "Ta proizvod vsebuje gensko spremenjene organizme" ali "Ta proizvod vsebuje gensko spremenjeni [ime organizma]"; 4) za nepredpakirane proizvode, ki se ponujajo končnemu potrošniku, morajo na predstavitvi proizvoda ali v povezavi z njo biti vidne besede: "Ta proizvod vsebuje gensko spremenjene organizme" ali "Ta proizvod vsebuje gensko spremenjeni [ime organizma(-ov)]"; <p><i>Tolerance</i> Obstajajo določene tolerance, znotraj katerih ni potrebno navesti prisotnosti GSO. Te tolerance pa so dopustne le, če je prisotnost GSO naključna ali tehnično neizogibna. V takih primerih mora nosilec dejavnosti biti zmožen pristojnim organom dokazati, da je izvedel ustrezne ukrepe za preprečevanje prisotnosti takih materialov.</p> <p>Tolerance, ki veljajo za vsako posamično krmilo, so naslednje: največ 0,9 % za GSO, ki so odobreni v EU</p> <p>Opozorilo: Trditve, kot so "brez GSO", niso dovoljene (glej 5.2.2.4). Glej Prilogo 3</p>	<p>Ur. 1829/2003, čl. 25</p> <p>Ur. 1829/2003, čl. 24.2,3,4</p> <p>Ur. 1830/2003, čl. 4 (6)</p>

3.2.1.14 Krma za posebne prehranske namene/Dietetična hrana za hišne živali

Dietetična hrana za hišne živali mora na zakonsko določenem mestu na embalaži, na posodi ali na oznaki krme vsebovati dodatne navedbe.	
<p>a) določilna opredelitev "dietetično" zraven opisa krme;</p> <p>b) natančen namen uporabe, npr. poseben prehranski namen ("PARNUT");</p> <p>c) navedba bistvenih značilnosti krme; kadar je poseben prehranski namen lahko dosežen z večimi prehranskimi značilnostmi iz stolpca 2 dela B direktive 2008/38, se lahko navede ena ali več navedenih prehranskih značilnosti;</p> <p>d) deklaracija za označevanje, določena v stolpcu 4 priloge za določen "PARNUT", se navede s točno določenim poimenovanjem sestavine; v primeru dovoljenih dodatkov, ki morajo biti navedeni s skupno količino pri analitskih sestavinah, se lahko navede njihovo naravno prisotno količino, če niso dodani, ali dodano količino skupaj z naravno prisotno količino;</p> <p>e) če mora biti glede na stolec 4 dela B v prilogi sestavina za "PARNUT" navedena, "kadar je dodana", mora biti navedena, kadar je dodana za dosego posebnega prehranskega namena ("PARNUT");</p> <p>f) analitske sestavine iz stolpca 4 dela B priloge, ki se nanašajo na "PARNUT", morajo biti količinsko opredeljene;</p> <p>g) priporočeni rok uporabe, bodisi obseg ali natančen rok. V primeru dopolnilnih krmnih mešanec za posebne prehranske namene je treba v navodilih za uporabo na oznaki navesti navodila za pripravo uravnoveženih dnevnih obrokov.</p> <p><u>Upoštevajte tudi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Oznaka ali navodilo za uporabo krme za posebne prehranske namene mora vsebovati navedbo "Pred uporabo se je priporočljivo posvetovati z veterinarjem," ki je lahko dopolnjena z "ali pred podaljšanjem obdobja uporabe," kakor je ustrezno. Lahko pa je v seznamu predvidenih vrst uporabe v Prilogi določeno tudi, da se ta deklaracija lahko opusti. - Označevanje krme za posebne prehranske namene lahko tudi izpostavi prisotnost ali nizko vsebnost ene ali več analitskih sestavin, ki so bistvene za opis krme. V takih primerih mora biti najmanjša ali največja raven analitskih sestavin jasno navedena v seznamu navedenih analitskih sestavin, izraženo v utežnem odstotku krme . <p style="margin-left: 40px;">Primeri: + natrij: 0,5% + za krepitev jetrne funkcije v primeru kroničnega obolenja jeter</p> <ul style="list-style-type: none"> - Določilna opredelitev "dietetično" mora biti rezervirana samo za krmo za posebne prehranske namene. Druge določilne opredelitve razen "dietetično" so pri označevanju in predstavitvi tovrstne krme prepovedane. - Glede na določila člena 17.4 (Uredba 767/2009), se lahko posamična krmila navede v obliki kategorij, ki združujejo več posamičnih krmil, tudi kadar je zahtevano navajanje določenih posamičnih krmil z njihovimi posebnimi imeni zaradi utemeljitve prehranskih značilnosti krme. <p style="margin-left: 40px;">Primeri: + meso in živalski stranski proizvodi (piščanec: vir beljakovin) + za krepitev jetrne funkcije v primeru kroničnega obolenja jeter</p>	<p>Ur. 767/2009, čl. 18</p> <p>D. 2008/38 Priloga 1 , Del A in B</p> <p>D. 2008/38</p> <p>Ur. 767/2009, čl. 18 (a)</p>

3.2.1.15 Ekološka hrana za hišne živali

<p>Do vključitve podrobnih pravil za predelavo hrane za hišne živali v skladu z uredbama 834/2007 in 889/2008, ki se nanašata na ekološko proizvodnjo, se uporabljajo zadevni nacionalni predpisi ali, če jih ni, standardi, ki so jih sprejele ali priznale države članice (čl. 95 [5] ur. 889/2008).</p> <p>Pravila za uporabo izraza "ekološki" se nanašajo na katerikoli izraz, ki napeljuje na to, da je hrana za hišne živali proizvedena iz ekoloških sestavin ali jih vsebuje (npr. "bio", "biološko", "eko", "organsko" itn.).</p>	
---	--

3.2.1.16 Proizvodi naprodaj v embalaži z več posodami (multipaketi – "multipacks")

Za namene tega kodeksa bomo multipakete (skupna teža vseh posod v zunanji embalaži ne sme presegati 10 kg) obravnavati kot eno enoto z vidika označevanja po veljavnih pravilih.	
<p>Ne glede na to pa bo na posodah iz multipaketa moralo biti navedeno vsaj:</p> <ul style="list-style-type: none"> ~ vrsta krme ~ vrsta ali kategorija živali ~ številka serije ali lota ~ minimalni rok skladiščenja ~ neto količina ~ pogoji skladiščenja, če so posebni ali če ustrezno <p>Zunanja embalaža mora vsebovati vse obvezne navedbe in navodilo, da se posameznih posod ne sme prodajati ločeno.</p>	<p>Ur. 767/2009, čl. 21.7 Ur. 767/2009, čl. 15 (a) & čl. 7.1(a) čl. 15 (d) & čl. 17.1(d) čl. 15 (e)</p>

3.2.1.17 Brezplačni vzorci

Pravno gledano za vzorce hrane za hišne živali veljajo enaka temeljna pravila označevanja, ne glede na to, da se razdeljujejo brezplačno v okviru razdeljevalne aktivnosti in se ne prodajajo.	
<p>Informacije na oznaki</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Vzorci izdelkov morajo biti v celoti označeni (glej prilogo za obvezne standardne informacije in v nadaljevanju). ii. Poleg tega mora biti na vidnem mestu navedena tudi izjava "Brezplačni vzorec – ni za prodajo" ali temu ustrezna informacija, da se prepreči prodajanje izdelka. iii. Vse zgoraj navedene informacije morajo biti v lokalnem jeziku, ki ga kupci, ki prejmejo vzorec, razumejo. Informacije morajo biti čitljive in jasno vidne.	<p>Ur. 767/2009, čl. 4.2(b)</p>
<p>Dostopnost informacij</p> <p>Če se za vzorce uporablja posamezne posode iz multipaketa, to ni v skladu z zgornjimi zahtevami, saj se popolne informacije z oznake nahajajo samo na zunanji embalaži in ne na posameznih posodah. Če kupci ne prejmejo celotne zunanje embalaže, je pomembno zagotoviti, da imajo dostop do popolne informiranosti na druge načine.</p> <p>Informacije z oznake se lahko navedejo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • na sami embalaži izdelka; ali • na oznaki, ki je pritrjena na embalažo, ali • v drugi pisni obliki, ki jo kupec lahko obdrži – npr. nalepka/letak <p>Če ni informacije na embalaži, morajo biti na posameznih posodah v idealnem primeru navedene naslednje <u>minimalne informacije</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> ~ vrsta krme in ciljna vrsta živali ~ uporabno najmanj do /datum/ ~ neto količina ~ orodja sledljivosti, kot opisano v 3.2.1.10 ~ pogoji skladiščenja, če so posebni ali če ustrezno	

3.2.1.18 Žvečilke

Zaradi svojega izvora in ker so užitni morajo biti ti izdelki označeni kot hrana za hišne živali: ali kot dopolnilna hrana za hišne živali ali kot posamično krmilo (če sestojijo le iz enega posamičnega krmila). Označevanje mora biti ustrezno in primerno, da kupca ne zavaja. Navodila za hranjenje morajo biti prilagojena specifični uporabi te skupine izdelkov.	
Ti izdelki se običajno uporabljajo za namene, kot so:	
<ul style="list-style-type: none"> • zabava za hišne živali Primer: + užiten žvečilni proizvod za zabavo brez upoštevanja vredne kalorične vrednosti • doseganje/izvajanje mehanskih ukrepov Primer: + za čiščenje zob, za piljenje glodačev ... • prenašanje/dovajanje/... dobrodejnih/koristnih učinkovin Primer: + za svež zadah	

3.2.1.19 Informacije za kupce glede sestave

Na oznaki mora biti navedena brezplačna telefonska številka ali drugo ustrezno sredstvo komunikacije, s katerim lahko kupec poleg obveznih podatkov pridobi določene informacije.	
<p>"drugo ustrezno sredstvo" kot brezplačna telefonska številka je lahko na primer internet, e-mail naslov, poštni naslov ...</p> <p>Te "določene informacije" se nanašajo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) ime, identifikacijska številka in funkcionalna skupina krmnih dodatkov, katerih navedba v skladu s poglavjem 3.2.1.5 A ni obvezna; na zahtevo je te informacije treba razkriti tudi za konzervanse, antioksidante in barvila, ki so navedeni samo s funkcionalno skupino; (b) vsebovana posamična krmila, opredeljena s kategorijo	Ur. 767/2009, čl. 19 (a) & (b), Priloga VII, Pogl. I, št. 2 in 4

3.2.1.20 Čitljivost

Oseba, odgovorna za podatke na oznakah, mora zagotoviti vidnost in čitljivost informacij na oznakah na prodajnem mestu.	
<p>To je mogoče zagotoviti s primerno velikostjo in vrsto pisave in/ali barvo (vključno z barvo ozadja). Vsi navedeni podatki morajo biti čitljivi za povprečnega kupca.</p> <p>Za boljšo čitljivost je mogoče uporabiti tudi inovativne oznake, ki so lahko tudi (a ne samo) "odlepi/nalepi" etikete, če so na prvi pogled vidne naslednje informacije:</p> <ul style="list-style-type: none"> - blagovna znamka - vrsta krme - ciljna vrsta ali skupina živali - neto količina - številka serije / uporabno najmanj do /datum/ - slikovno navodilo za kupca, kako priti do vseh drugih obveznih informacij, ki se prikažejo, ko odpre samolepilno etiketo. <p><u>Glej prilogo 7</u></p>	Ur. 767/2009, čl. 14.1

3.2.1.21 Upravljanje nepakiranega blaga

Posamična krmila ali krmne mešanice, ki se dajo v promet brez embalaže ali v nezaprti embalaži ali posodi v skladu s členom 23(2) ur. 767/2009, mora spremljati dokument, v katerem so navedeni vsi obvezni podatki na oznakah po tej uredbi.	Ur. 767/2009, čl. 11.2

3.2.1.22 Prodaja s pomočjo sredstev za komuniciranje na daljavo (INTERNET)

<p>Kadar je krmo možno kupiti s pomočjo sredstev za komuniciranje na daljavo, kakor je opredeljeno v členu 2 Direktive 97/7/ES, se vsi obvezni podatki na oznakah, ki jih zahteva ta uredba, navedejo na priloženem dokumentu ali pa se zagotovijo z drugimi ustreznimi sredstvi pred sklenitvijo pogodbe pri prodaji na daljavo, razen podatkov iz členov 15(b), (d), (e) in 16(2)(c) ali 17(1)(d) iz uredbe 767/2009.</p> <p>Izjeme se nanašajo na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ime ali ime podjetja in naslov (čl. 15 (b)) • referenčna številka serije (čl. 15 (d)) • neto količina (čl. 15 (e)) • minimalni rok skladiščenja za dodatke ali krmo (čl. 16 2(c); čl. 17 1 (d)). <p>Vendar pa se morajo ti podatki zagotoviti najkasneje ob dostavi krme.</p>	Ur. 767/2009, čl. 11.3

3.2.2 Druge zakonite možnosti

V okviru zakonsko predpisane oznake se lahko dodajo tudi druge ustrezne podrobnosti. V takšnih primerih morajo biti navedene skladno z ustrežno zakonodajo.

3.2.2.1 Oznaka ES "e"

Oznaka ES "e" je prostovoljna, vendar pa uporaba oznake "e" pomeni, da mora proizvajalec spoštovati pogoje, kot so opisani v ustrezni zakonodaji EU glede teže in mer.	
Oznaka ES "e" pomeni, da je bil proizvod pakiran v skladu z zahtevami meroslovne zakonodaje ES (proizvajalec je odgovoren za njeno pravilno uporabo). Zakonodaja glede oznake "e" se nanaša na predpakirane proizvode med 5 g in 10 kg. Črka "e" ima točno določeno obliko in minimalne mere. Biti mora najmanj 3 mm visoka in navedena v istem vidnem polju kot navedba nazivne mase ali prostornine. Glej prilogo 8	D. 76/211, Priloga 1 - § 3.3 D. 71/316, odstavek 3 – Pril. II

3.2.2.2 Hrana za hišne živali, namenjena izvozu v tretje države

Določbe za označevanje iz Uredbe se ne uporabljajo za posamična krmila in krmne mešanice, namenjene izvozu v tretje države, z izjemo tistih držav, ki so sprejele zakonodajo EU. Proizvodi, namenjeni v tretje države (z zgoraj omenjenimi izjemami) morajo zato biti skladni z zakonodajo namembne države.	
---	--

3.2.2.3 Okoljevarstveno označevanje

Oseba, odgovorna za določbe za označevanje, mora spoštovati tudi obvezne lokalne okoljske zahteve, ki jih uveljavljajo posamezne države članice (npr. zelena pika).	
---	--

3.3 PROSTOVOLJNE INFORMACIJE

Oseba, odgovorna za podatke na oznakah posamičnega krmila ali krmne mešanice, lahko navede tudi druge informacije, kot jih zahteva ta uredba.	
Za prostovoljno navedbo dodatkov (glej poglavje 3.2.1.5). Za druge prostovoljne navedbe informacij, kot so trditve, slike, logotipi, risbe, fotografije izdelka, veljajo splošna načela, kot so opisana v točki 5.1.	

3.4 PRIMER KONTROL. SEZNAMA ZA OZNAČEVANJE HRANE ZA H. ŽIVALI

Namen kontrolnega seznama za označevanje hrane za hišne živali je pomagati trgovcem zagotoviti zakonsko skladnost/ustreznost oznak na proizvodih.

Pričujoči primer je le pomagalo in njegov namen ni, da bi bil popoln.
Da bi lahko pravilno izpolnili kontrolni seznam, potrebujemo naslednjo dokumentacijo: recept izdelka (formula), analitske rezultate, namembna država (EU ali tretja država) ipd. ....

Opomba: Proizvodi, namenjeni v tretje države (z izjemo držav, navedenih v 3.2.2) morajo biti skladni z zakonodajo namembne države.

Glej prilogo 4

4. KOMUNIKACIJA IZVEN EMBALAŽE

SPLOŠNE ZAHTEVE	PРАВNA IN DRUGA KORISTNA DOKUMENTACIJA
-----------------	--

Oprelitev pojma "označevanje" v členu 3.2. (s) ur. 767/2009 vključuje informacije na oznaki ("na embalaži") in kakršnem koli drugem mediju. To poglavje se nanaša na vse informacije, ki niso "na embalaži" in zaradi lažjega razumevanja to imenujemo "komunikacija izven embalaže".

To poglavje kodeksa govori o vseh vrstah komunikacije izven embalaže.

Nobena oblika komunikacije izven embalaže ne sme kršiti temeljnih načel odgovornega lastništva hišnih živali.

Komunikacija izven embalaže se lahko uporabi ne le za izdelčno komuniciranje, ampak tudi za druge namene, kot so promoviranje uporabe pripravljene hrane za hišne živali, širjenje informacij o pomenu raziskav na področju prehrane, ki jih izvajajo in podpirajo podjetja, ter za promocijo informativnega materiala, namenjenega različnim ciljnim javnostim.

Komunikacija izven embalaže mora biti vedno skladna s komunikacijo na embalaži in obratno.

Ker oglaševanje še ni harmonizirano, ga je priporočljivo preveriti tudi z nacionalnimi oglaševalskimi kodeksi in zakonodajo, kjer obstajajo.

4.1 O IZDELKU

4.1.1 Predstavitev izdelka v komunikaciji izven embalaže

<ul style="list-style-type: none"> ^a pri predstavitvi hrane za hišne živali mora biti jasno navedeno, da je namenjena le za hišne živali, tako da je ni mogoče zamenjati s hrano za ljudi ali s krmo za proizvodne živali ^a treba se je zavedati, da komunikacija izven embalaže lahko vpliva na izdelek kot tak (na primer predstavitev izdelka s trditvami izven embalaže, ki se jih lahko razume kot medicinske, lahko povzroči, da pristojni organi obravnavajo tak izdelek kot medicirano krmo)	
---	--

4.1.2 Trditve in "podatki na oznaki" pri komunikaciji izven embalaže

<ul style="list-style-type: none"> ^a Kadar je krmo možno kupiti s pomočjo sredstev za komuniciranje na daljavo, se vsi obvezni podatki na oznakah navedejo<ul style="list-style-type: none"> i. zagotovijo se najpozneje ob dostavi krme: ime podjetja in naslov, številka serije ali lota, neto količina, rok skladiščenja ii. zagotovijo se na priloženem dokumentu, ki spremlja prodajo na daljavo: vsi drugi obvezni podatki na oznaki ^a Določbe, opisane v poglavju 5 "Trditve" tega kodeksa, se nanašajo tako na komunikacijo na embalaži kot izven nje, zato morajo biti tudi trditve, predstavljene izven embalaže, objektivne, da jih uporabnik krme lahko preveri in razume; dokazila ali znanstvena utemeljitev morajo biti na voljo ob začetku komunikacije.	Ur. 767/2009, čl. 11.3 97/7, čl. 2
--	---

4.2 DOBRO POČUTJE HIŠNIH ŽIVALI

Vsa komunikacija izven embalaže, ki se nanaša na dobro počutje hišnih živali, mora spoštovati naslednja načela	
<ul style="list-style-type: none"> î vse hišne živali morajo biti predstavljene na odgovoren način, v skladu z nacionalnimi zakoni in praksami (npr. pravila glede pristriženega repa ali ušes) in ne smejo biti prikazane z agresivnim vedenjem î ne sme se prikazovati hranjenja hišnih živali s hrano za ljudi î izogibati se je treba antropomorfnemu predstavljanju hišnih živali î hišne živali morajo biti zdravega videza, dobro izurjene, lepo negovane (z izjemo predstavljanja dietetične hrane za hišne živali ali komunikacije za druge zdravstvene namene ali namene dobrega počutja)	

4.3 SODELUJOČE OSEBE, LASTNIKI, STROKOVNJAKI

Vsa komunikacija izven embalaže, ki vključuje osebe, lastnike ali strokovnjake, mora spoštovati naslednja načela	
<ul style="list-style-type: none"> î komunikacija lahko predstavlja le osebe in/ali hišne živali pri nenevarnih dejavnostih î komunikacija lahko prikazuje uživanje izdelkov le na varen način î komunikacija ne sme biti nespoštljiva do hišnih živali in ljudi; pričevanja, ki se uporabljajo (npr. vzrediteljev, prodajalcev, lastnikov itd.), morajo biti resnična in preverljiva î veterinarske strokovnjake se lahko prikaže le, če to dovoljuje nacionalna praksa (poklicni etični kodeks) <p>Opomba: Zveza za evropske oglaševalske standarde (The European Advertising Standards Alliance – EASA) nudi uporabne smernice za države članice EU: http://www.easa-alliance.org/Home/page.aspx/81.</p>	

4.4 OTROCI

V primeru sodelovanja otrok je potrebna še posebna odgovornost.	
<p>Primeri: + prikazani morajo biti v naravnem okolju + jezik mora biti razumljiv + prikazani morajo biti z odgovornim ravnanjem (kot na primer pomoč pri skrbi za hišno žival, vendar pod nadzorom odraslega).</p> <p>Komunikacija se mora izogibati prikazovanju razmer, ki bi lahko pomenile higienska tveganja. Primer: + med kopanjem, med jedjo, hišne živali, ki ližejo človeški obraz ...</p> <p>Oglaševanje hrane za hišne živali naj prispeva k razvijanju primerne vedenjskega vzorca za odnos med človekom in hišno živaljo.</p>	<p>Za splošne smernice glede komunikacije in oglaševanja, namenjenega otrokom, primerjaj EASA, WFA in CARU ("Children's Advertising Review Unit" – Enota za spremljanje oglaševanja za otroke) ter/ali nacionalno prakso, zakone in uredbe.</p>

4.5 DRUŽBENA ODGOVORNOST PRI KOMUNICIRANJU

Vsa komunikacija izven embalaže, ki se nanaša na družbeno odgovornost, mora spoštovati naslednja načela	
<ul style="list-style-type: none"> î vsebina in izvajanje komunikacije naj odsevata dober okus in družbeno odgovornost v skladu s kulturo države, na primer pri uporabi določenih vrst živali ali sestavin î izbira posrednika naj v splošnem odseva odnos, ki ga izraža ta kodeks î prikazovanje konkurentov in konkurenčnih izdelkov ne sme biti netočno in/ali zaničevalno î primerna prehrana, nega in ustrezna fizična aktivnost so sestavni del ohranjanja dobrega zdravja hišnih živali, zato komunikacija ne sme nagovarjati k drugačnemu mišljenju.	D. 2006/114

5. TRDITVE

SPLOŠNE ZAHTEVE	PРАВNA IN DRUGA KORISTNA DOKUMENTACIJA
-----------------	--

5.1 PODROČJE UPORABE IN SPLOŠNA NAČELA

Vsaka trditev, ki se nanaša na izdelek: mora biti utemeljena; ne sme zmesi ali zavajati kupcev; ne sme zaničevati druge hrane za hišne živali; ne sme namigovati, da druga hrana za hišne živali nima podobnih značilnosti, kadar to ni res.

Informacija ne sme zavajati uporabnika: (a) glede nameravane uporabe ali lastnosti krme, zlasti narave, metode pridelave ali proizvodnje, lastnosti (b) z navajanjem učinkov ali lastnosti krme, ki jih nima, ali z navajanjem, da ima posebne lastnosti, pri čemer ima dejansko iste lastnosti kot podobne vrste krme (c) glede usklajenosti označevanja s katalogom Skupnosti in kodeksoma Skupnosti iz členov 25 in 26 ur. 767/2009/ES (d) s trditvami, da preprečuje, zdravi ali ozdravi bolezen (e) s trditvami, da ima poseben prehranski namen ("PARNUT"), če ni na seznamu posebnih prehranskih namenov v skladu s členom 10 uredbe 767/2009/ES (dietetična hrana) (f) z zakrivanjem ali poudarjanjem zakonskih zahtev s pomočjo barv, pisav in njihovih velikosti, razen če je namen poudariti izjavo o previdnosti	Ur. 767/2009, čl. 11.1 (a), (b), (c) Ur. 767/2009, čl. 13.3(a) Ur. 767/2009, čl. 13.3(b) Ur. 767/2009, čl. 14.2
--	--

5.2 VRSTE TRDITEV

5.2.1. Vsebnostne trditve

Vsebnostna trditev je trditev, ki se nanaša na prisotnost ali visoko ali nizko raven vsebnosti določene sestavine, kot so posamično krmilo, dodatek, hranilo, aroma, vrsta ali druge, z besedami ali s sredstvi slikovne ponazoritve.

5.2.1.1 Sestavinske trditve (glavne sestavine)

Sestavinske trditve se nanašajo na prisotnost določenega posamičnega krmila, ki ga lahko spremlja natančnejše dopolnilo.

Primeri: + Bloggo z govedino
+ Bloggo z jetri
+ Bloggo s korenjem in rižem

[Glej Prilogo 5](#)

Ur. 767/2009, čl. 17 (2) (a)

5.2.1.2 Sestavinske trditve (stranske sestavine)

Sestavinska trditev se lahko nanaša na prisotnost določene stranske sestavine:
Primer: + Bloggo s peteršiljem

[Glej Prilogo 5](#)

Ur. 767/2009, čl. 17 (2) (a)

5.2.1.3 Trditve glede hranil in dodatkov

<p>Trditve glede hranil in dodatkov se nanašajo na prisotnost ali določeno raven hranila ali dodatka, vključno z maščobnimi kislinami, minerali, vitamini, elementi v sledovih, aminokislinami itd. in niso povezane z zdravilnimi učinki.</p> <p>Primeri: + Bloggo vsebuje vitamin E + obogaten z maščobnimi kislinami omega-3</p>	
---	--

5.2.2 Opisne trditve

5.2.2.1 Uporaba izraza "naravno"

<ul style="list-style-type: none"> • Izraz "naravno" se sme uporabljati le za opis tistih sestavin hrane za hišne živali (ki izvirajo iz rastlin, živali, mikroorganizmov ali mineralov), ki jim ni bilo nič dodano in ki so bile vključene le v tiste fizične procese, s katerimi se jih je ustrezno pripravilo za proizvodnjo hrane za hišne živali, ob tem da so ohranile naravno sestavo. <p>Primeri sprejemljivih fizičnih procesov sestavin:</p> <p><i>zamrzovanje, koncentriranje, ekstrakcija (brez kemikalij), sušenje, pasterizacija ali prekajevanje (brez kemikalij) do mere, do katere še ohranijo naravno sestavo. Mikrobiološki in encimatski procesi ali hidroliza lahko dovoljujejo izraz "naraven".</i></p> <p><i>Procesi naravne fermentacije (brez uporabe GSO) prav tako lahko dovoljujejo uporabo izraza "naraven".</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Beljenje, oksidacija s kemikalijami, kemični postopki in podobni procesi izključujejo uporabo izraza "naraven". • Posamična krmila in dodatki, ki so sestavljeni iz GSO ali jih vsebujejo, prav tako izključujejo uporabo izraza "naraven". • Če krmna mešanica za hišne živali vsebuje le posamična krmila, dodatke in nosilce, ki so v skladu s predhodnimi navedbami, je lahko opisana kot "naravna", če ni šla skozi druge postopke kot tiste, ki so sprejemljivi za "naravne sestavine". • Izraz "izdelano iz naravnega ..." se lahko uporabi, če so naravne sestavine jasno razpoznanne. • Če krmna mešanica za hišne živali vsebuje le posamična krmila/dodatke/nosilce, ki so v skladu s predhodnimi navedbami, poleg tega pa vsebuje tudi vitamine in minerale iz nenaravnih virov, je dovoljena naslednja trditev: narejeno iz naravnih sestavin z dodanimi vitamini in minerali <p>Primer: + Bloggo, pripravljen iz naravnega korenja</p>	
--	--

5.2.2.2 Uporaba izrazov "sveže", "avtentično", "pravi", "resničen", "originalni" ipd.

Izraz "svež" se lahko uporabi za opis sestavin hrane za hišne živali, ki niso šle skozi noben drug postopek razen skozi režim hladne verige. Postopki, kot so kuhanje, sušenje, zamrzovanje, hidroliza ali drugi podobni procesi, ali dodajanje soli, sredstev za razsol ("curing agents"), naravnih ali sintetičnih kemičnih konzervansov ali drugih pomožnih tehnoloških sredstev izključujejo uporabo izraza "svež".

Primer: + Bloggo iz/izdelan iz svežega piščanca

Trenutna široka uporaba izrazov, kot so "avtentičen" in temu podobni izrazi, na primer "pravi", "originalni" in "resničen", ki se nanašajo na posamezne sestavine (npr. "narejeno iz pravega sadnega soka"), je na splošno neupravičena in redundantna. Takšna uporaba lahko napeljuje na mišljenje, da določena hrana ali njene sestavine vsebujejo višjo kakovost sestavin kot drugi podobni proizvodi. Takšni izrazi se lahko uporabljajo le v naslednjih okoliščinah:

- za poudarjanje geografskega izvora proizvoda, na primer tam, kjer bi lahko prišlo do zamenjave z drugimi proizvodi enakega imena, ki ne izvirajo iz določenega geografskega območja, na primer "avtentični mehiški med", a le, če ima proizvod tudi značilnosti, ki so tradicionalno povezane s produktom tega geografskega izvora
- za opisovanje recepta, ki se je uporabil pri pripravi proizvoda, katerega izvor je točno določen, npr. "po receptu za avtentičen japonski tofu"
- za poudarjanje čistosti vrste posamezne sestavine, če je takšna čistost bistvena za določene značilnosti proizvoda.

Upoštevajoč te okoliščine je malo verjetno, da bi takšni izrazi prišli v poštev pri hrani za hišne živali, bi pa bilo to bolj verjetno za posamična vsebovana krmila.

Primer: + Bloggo, narejen iz avtentične herfordske govedine.

Priporočljivo je, da se uporabo takšnih izrazov skrbno pretehta in se jih uporabi edino v primeru, ko je proizvod dovolj drugačen od drugih istovrstnih. Treba je paziti, da ne pride do zavajanja – na primer: ni umestno uporabiti "pravi" za poudarjanje prisotnosti koščkov ribe, če je njihov vsebovan delež zelo majhen.

Kot pri vseh trditvah, morajo biti proizvajalci sposobni utemeljiti vsako trditev, ki jo navedejo.

Sicer pa naj se "avtentičen" in podobni izrazi na splošno raje ne uporabljajo za opisovanje hrane za hišne živali ali posamična krmila.

5.2.2.3 Uporaba izrazov "ekološka" ali "ekološko pridelana" hrana za hišne živali

Glej točko 3.2.1.15

5.2.2.4 Trditve o nevsebnosti in negativne trditve

"Ni dodanega...", "brez dodanega...", "receptura brez", "narejeno brez"
Uporaba besed "ni dodanega Y", "brez dodanega Z" pomeni, da snov ni bila dodana proizvodu niti neposredno preko recepture niti posredno preko posamičnih krmil ali dodatkov. Sledovi takšne snovi pa bi bili sprejemljivi le v okviru pravil FEDIAF-ovih smernic dobre prakse za varno proizvodnjo hrane za hišne živali.

Primer: + "narejeno brez pšenice" kadar po recepturi ali preko vitaminskih premiksov ni dodane nobene pšenice, a se ta lahko pojavi v zelo šibkih sledovih zaradi navzkrižne proizvodne kontaminacije.

"Brez ..."

Uporaba besed "brez Y-ja" pomeni, da snovi Y ni niti v sledovih, razen v posebnih

CODEX STAN 118 –
1979

<p>primerih, npr. kot je določeno v standardu Codex Alimentarius za "brez glutena"</p> <p>Primer: + "brez pšenice" – če pšenica ni prisotna niti v sledovih + "brez glutena" – maks. 20 mg/kg glutena</p> <p>Take negativne trditve ali trditve o nevsebnosti ne smejo neposredno, posredno ali med vrsticami</p> <ul style="list-style-type: none"> - biti uporabljene, če vsi podobni proizvodi v isti kategoriji ali razredu ali vsa hrana za hišne živali ne vsebujejo navedene snovi - dajati vtisa, da so proizvodi, ki vsebujejo določeno snov/lastnost, škodljivi 	<p>Ur. 767/2009 čl. 11.1. (b)</p>
--	-----------------------------------

5.2.2.5 "Lahko"

<p>Kadar je nek proizvod poimenovan "lahek", brez sklicevanja na določeno hranilo ali drugo snov (lahke zaradi XX), se izraz lahek nanaša na zmanjšano energijsko vrednost v primerjavi s primerljivo hrano za hišne živali. Da bi lahko uporabili takšno trditev, mora biti energijska vrednost proizvoda najmanj 15 % nižja od primerljive standardne vzdrževalne hrane za odrasle hišne živali v okviru iste blagovne znamke ali primerljivih konkurenčnih proizvodov (v slednjem primeru je treba upoštevati tudi poglavje o primerjalnih trditvah). Metode za določanje energijske vrednosti proizvoda so opisane v prehranskih smernicah FEDIAF.</p>	<p>Prehranske smernice FEDIAF, stran 37</p>
--	---

5.2.2.6 Navedba visoke/povečane ali nizke/zmanjšane vsebnosti

<p>Odstotki zmanjšanja/povečanja se merijo glede na standardno vzdrževalno hrano za odrasle hišne živali znotraj produktne skupine v okviru iste blagovne znamke, razen če ni navedeno drugače. Referenčno vrednost pa lahko predstavlja tudi primerljiva standardna hrana za hišne živali drugega proizvajalca (v tem primeru je treba upoštevati pravila glede primerjalnih trditvev):</p> <ul style="list-style-type: none"> - zmanjšanje < 15% - povečanje > 15 % <p>Kadar se izraze za zmanjšanje ali zvečanje uporablja pri makro-hranilih, jih mora biti mogoče preveriti preko recepture.</p> <p>Drugačne odstotke se lahko uporabi na osnovi znanstvenih dokazov.</p> <p>Trditvi "veliko" in "malo" sta absolutni in zato morajo biti navedene vsebnosti znanstveno utemeljene.</p> <p>Primer: + "veliko beljakovin za delovne pse"</p>	
---	--

5.2.2.7 Primerjalne trditve glede na konkurenčne proizvode

<ol style="list-style-type: none"> 1. Primerjalno oglaševanje, kadar gre za primerjanje, je dovoljeno, če je v skladu z direktivo o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju. 2. Primerjalne trditve, kot so "znižano", "manj kot", "manj", "zvišano", "več kot", "bolje" so trditve, ki primerjajo hranilno in/ali energijsko vrednost ali druge značilnosti ali učinkovanje z dvema ali več proizvodi. 	<p>D. 2006/114</p>
---	--------------------

5.2.3 Funkcionalne trditve

Obstajajo znanstveni dokazi, da določena hrana in zdrav način življenja lahko pomembno prispevata k izboljšanju zdravja (tj. krepi imunski sistem) in zmanjšanju tveganju za bolelost (tj. zmanjšujeta tveganje za razvoj sklepnih bolezni).

Funkcionalna trditev opisuje, da hrana za hišne živali ali hranila, sestavine ali dodatek v hrani za hišne živali, učinkujejo na rast, razvoj ali normalne telesne funkcije. To prinaša posebno psihološko korist in se lahko nanaša na "optimizacijo prehrane in podporo ali varovanje fizioloških pogojev" (Uredba 767/2009, čl. 13.2).

V večini primerov ti učinki segajo preko zadovoljevanja osnovnih prehranskih potreb živali.

Opomba: Če je določeno hranilo posebej poudarjeno, mora biti navedeno v sestavi ali med analitskimi sestavinami, kakor je primerno.

5.2.3.1 Splošna načela za funkcionalne trditve

Pri funkcionalnih trditvah je treba spoštovati enaka splošna načela kot pri trditvah nasploh (glej poglavje 5.1)

5.2.3.2 Hranilne funkcionalne trditve

Hranilna funkcionalna trditev preprosto povezuje prisotnost hranila/kombinacije hranil, ki jih proizvod vsebuje, s fiziološkim učinkom na rast, razvoj in normalne telesne funkcije, ne da bi podrobneje navajala raven ali stopnjo/mehanizem tega učinka.

Primeri: + Vsebuje kalcij za močne zdrave kosti in zobe.
+ Vitamin E pomaga obvarovati maščobo v telesnem tkivu pred oksidacijo.

Ur. 767/2009, čl. 13 (1)

5.2.3.3 Izboljševalne funkcionalne trditve

Izboljševalna funkcionalna trditev opisuje poseben dobrodejni učinek hranil ali drugih snovi, samostojno ali v kombinaciji, na fiziološke funkcije ali biološke aktivnosti v večji meri, kot je običajno pri rasti, razvoju in normalnih telesnih funkcijah. Določena bolezen ali patološko stanje ob tem ne smeta biti imenovana.

Primer: + vsebuje antioksidante za podporo imunskemu sistemu.
+ vsebuje cikorijo za izboljšanje rasti dobrodejnih bakterij v črevesju.

5.2.3.4 Trditve v zvezi z ohranjanjem zdravja in zmanjšanjem tveganja bolezni

Takšne trditve se nanašajo na uživanje hranila ali drugih snovi, samostojno ali v kombinaciji, ki pomagajo zmanjšati tveganje za razvoj bolezni ali ohranjati fiziološke funkcije ali zdravje.

Primer: + Bloggo vsebuje maščobne kisline omega-3 za ohranjanje zdravih sklepov.

Trditve, ki se nanašajo na zdravljenje, ozdravitev ali preprečevanje bolezni, sodijo med medicinske trditve, zaradi katerih predstavljeni proizvod postane medicinske narave.

Vendar pa se besede, kot je "preprečuje", lahko uporabijo, če se ne nanašajo na bolezen.

Primeri: + "preprečuje klobčiče dlake"
+ "preprečuje nastanek zobnega kamna"

Nekatere besede bi lahko sodile tudi med medicinske, ker se običajno

Ur. 767/2009, čl. 13 (2), (3)

<p>uporabljajo z odobrenimi medicinskimi proizvodi. Naslednja razpredelnica zato v pomoč navaja nekaj primerov besed, ki se jim je bolje izogibati, in izrazov, ki običajno niso uvrščeni med medicinske trditve in se jih lahko uporabi. Ker se lahko od države do države razlikujejo, jih je najbolje preveriti v vsakem nacionalnem/lokalnem okolju posebej.</p> <p>Kadar nosilci dejavnosti uporabljajo snovi, s katerimi podpirajo trditve v zvezi z ohranjanjem zdravja in zmanjšanjem tveganja bolezni, morajo preveriti, da je zadevna snov pravilno uvrščena med dodatke, posamična krmila ali biocidne pripravke; če je uvrščena med zdravila za uporabo v veterinarski medicini, se je ne sme uporabiti v hrani za hišne živali. V primeru nejasnosti glede razvrstitve je treba upoštevati Smernice Komisije.</p>		Priporočilo 2011/25
<p><u>Nepopoln seznam primerov:</u> sodijo med medicinske - izogibajmo se jim</p> <ul style="list-style-type: none"> ~ doza ~ doziranje ~ ozdraviti ~ zdravljenje ~ pozdraviti ~ preprečevati ~ (o)lajšati ~ zdraviti ~ zaceliti ~ zazdraviti 	<p><u>Nepopoln seznam primerov:</u> Naj ne bi sodile med medicinske</p> <ul style="list-style-type: none"> ~ uporaba ~ dajanje (jemanje) ~ vnos ~ pomirjati ~ pripravek ~ ohranjati ~ nanos ~ čistiti ~ zdravje/zdrav 	
<p><i>Druge besede z nepopolnega seznama, ki jih lahko uporabljamo pomaga, dobavlja/zagotavlja, za, podpira</i></p>		

5.2.3.5 Trditve v zvezi s posebnimi prehranskimi nameni in funkcionalne trditve

<p>Funkcionalne trditve morajo biti jasno ločene od diet s posebnimi prehranskimi nameni. Vendar to ne preprečuje, da ne bi bilo mogoče na hrani za hišne živali s posebnimi prehranskimi nameni navesti dodatno tudi funkcionalnih trditev.</p> <p>Primer: + Poleg predpisane navedbe "Bloggo dietetična hrana za mačke za zmanjšanje ponovnega nastanka struvitnih kamnov" se lahko uporabi tudi funkcionalna trditev "z ribjim oljem za sijoč kožušček"</p>	
---	--

5.3 PRAVILA UTEMELJEVANJA

5.3.1 Splošno o utemeljevanju

Vsaka trditev pri oglaševanju, označevanju ali promociji mora biti podprta z zadostnimi dokazi v trenutku, ko je izdelek dan na trg. Čeprav morajo biti vse trditve preverljive in utemeljene, pa je stopnja utemeljenosti odvisna od vrste uporabljene trditve.	
<ul style="list-style-type: none"> ☞ Odgovornost nosilca poslovanja s krmo ali osebe, ki izdelek da na trg, je, da je sposoben utemeljiti komercialna sporočila, ki jih uporablja pri svojih izdelkih hrane za hišne živali. ☞ Odgovorna oseba, ki izdelek da na trg, mora pristojnemu organu na zahtevo predložiti vse ustrezne elemente utemeljitve. ☞ Utemeljitev ščiti kupca pred lažnimi trditvami ter mu omogoča, da pri nakupu odloča na podlagi dobre obveščенosti. ☞ Dobro utemeljene trditve bodo omogočale industriji, da nenehno vlaga v inovacije v korist hišnih živali in njihovih lastnikov. ☞ Narava in vrsta uporabljenih trditev določata stopnjo utemeljevanja. To lahko temelji na splošno veljavnem znanju (generične trditve) ali na znanstvenih dokazih (inovativne trditve). ☞ Znanstvi dokazi so lahko sestavljeni iz že obstoječih znanstvenih objav, iz objavljenih ali neobjavljenih novih raziskav ali iz kombinacije obojega. ☞ Utemeljitelvena dokumentacija/podporni dokazi mora biti na voljo v trenutku, ko se izdelek da na trg.	Ur. 767/2009 čl. 13

5.3.2 Utemeljevanje vsebnostnih in opisnih trditev

Sklicevanje na prisotnost ali vsebnost enega ali več posamičnih krmil, dodatkov, hranil, arom, vrst in podobno, bodisi z besedami ali s sredstvi slikovne ponazoritve, mora slediti uveljavljeni industrijski praksi in količine morajo biti navedene na oznaki.	
<ul style="list-style-type: none"> a) Rehidracija posušenih posamičnih krmil lahko podpira vsebnostno trditev pod pogojem, da se upošteva rehidracijske faktorje tega kodeksa (gl. prilogo 5). b) Pri izdelkih iz več sestavin se lahko navede stopnjo vsebnosti glede na vsako sestavino pod pogojem, da je sestavine med seboj jasno mogoče ločiti po barvi, obliki ali glede na druge podobne načine in če je stopnja vsebnosti navedena za vsako sestavino. c) Če trditev navaja minimalno ali maksimalno stopnjo vsebnosti dodatkov in/ali hranil, to izključuje kakršnakoli odstopanja od navedene količine. Primeri: "največ 5 % maščobe", "najmanj 20 % vlaknin", "najmanj 80 % dnevnih potreb po vitaminu C" d) Za hranila, ki so navedena v trditvah, mora biti na voljo veljavna znanstvena analitična metoda. e) Za stranske sestavine mora receptura vsebovati raven, ki poveča prehranski ali drug dobrodejni učinek in/ali je značilna za izdelek.	

5.3.3 Utemeljevanje funkcionalnih trditev

<p>Hrana za hišne živali lahko neposredno učinkuje na zdravje bolj pozitivno, kot je to lahko samo zaradi zadovoljevanja prehranskih potreb. To se lahko zgodi tako pri popolni hrani za hišne živali, ki zagotavlja vsa potrebna hranila, kot tudi pri dopolnilni hrani za hišne živali, ki hišnim živalim zagotavlja posebne koristi.</p> <p>Stopnja utemeljevanja je odvisna od tega, ali trditev velja za "generično" oziroma "dobro</p>
---

uveljavljeno" ali pa gre po drugi strani za "inovativno" trditev.	
<p>a) Zadevna hrana za hišne živali (ali njene sestavine) mora povzročiti ali prispevati k pozitivnemu fiziološkemu učinku, ko jo uživa ciljna vrsta živali.</p> <p>b) V vseh primerih funkcionalnih trditve je nujno, da je mogoče utemeljiti, da:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sestavina prispeva k dobrodejnemu učinku. - sestavina, ki prispeva k dobrodejnemu učinku, je prisotna v hrani za hišne živali v zadostni količini, da lahko povzroči zatrjevan učinek. <p>Gl. prilogo 6</p>	

5.3.3.1 Generične prehranske in zdravstvene trditve

Generične trditve so tiste, glede katerih obstaja široko uveljavljeno vedenje. Njihova stopnja utemeljevanja temelji na splošno sprejetem (znanstvenem) vedenju in te trditve se lahko uporabi, če je vsebnost dovoljšnja za zagotavljanje dobrodejnega učinka.	
<p>a) Generična prehranska ali zdravstvena trditev se lahko uporabi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - če so podatki dobro uveljavljeni v znanstveni literaturi in splošno sprejeti - če je zadostna količina sestavine vsebovana v izdelku, da učinkuje tako, kot se trdi, ko se hrano za hišne živali zaužije v običajnih količinah. <p>b) Če pristojni organ zahteva, mora podjetje, ki trditev uporablja, predložiti dokazila, da je zadevna trditev splošno sprejeta (generična).</p> <p>c) Takšna utemeljitev na poziv mora biti narejena na osnovi objavljene literature in recepture hrane za hišne živali, iz česar mora biti razvidno, da izdelek ima tiste specifične lastnosti,* ki so potrebne za navedeni dobrodejni učinek.</p>	

* Ni nujno samo sestavina tista, ki lahko povzroči navedeni učinek; lahko je tudi poseben način pridelave ali kombinacija dveh sestavin in pridelave.

5.3.3.2 Inovativne prehranske in zdravstvene trditve

Inovativne funkcionalne trditve se utemeljuje z dokazovanjem, da je sestavina, ki pripomore k dobrodejnemu učinku, vsebovana v izdelku hrane za hišne živali v zadostni količini, da obljubljeni učinek povzroči.	
<p>a) Učinek mora biti zagotovljen za celotno obdobje, ko se žival krmi s hrano z navedenimi posebnimi značilnostmi, in ne sme iti samo za kratkotrajen odziv, na katerega se organizem prilagodi, razen če je kratkotrajni učinek ali učinek s srednje dolgim delovanjem posebej zaželen in primeren.</p> <p>b) Pri popolni hrani za hišne živali mora količina hrane, ki jo priporočajo prehranske smernice, ustrezati količini izdelka, ki je potrebna, da se doseže navedeni učinek, in ta količina mora biti tudi tista, ki jo ciljna vrsta živali lahko zaužije v okviru rednega prehranjevanja brez škodljivih posledic, npr. pridobivanja teže.</p> <p>c) Pri popolni hrani za hišne živali morata biti najmanjša ali največja količina in pogostost uživanja, zahtevana za dosego navedenega učinka, dosegljiva in biti jasno navedena v navodilih za krmljenje.</p> <p>d) Trditev mora temeljiti na sistematičnem pregledu vseh podatkov, ne samo na podlagi podatkov, ki govorijo trditvi v prid, ter na osnovi razpoložljivih znanstvenih dokazov, ki se nanašajo na veljavnost trditve, vključno z objavami v strokovni znanstveni literaturi.</p> <p>e) Kadar trditev temelji na internih znanstvenih raziskavah ali znanstvenih raziskavah zunanjega pogodbenika, ki niso javno razpoložljivi, lahko nadzorni organ zahteva predložitev ustreznih dokazil od pristojnega podjetja.</p>	

5.3.4 Trditve, ki se nanašajo na posebne prehranske namene

Hrana za hišne živali, ki je predvidena za posebne prehranske namene, pomeni tisto hrano za hišne živali, ki jo lahko po zaslugi njene posebne sestave ali načina proizvodnje jasno ločimo tako od običajne hrane za hišne živali kot od medicirane hrane za hišne živali, in je tudi predstavljena tako, da je namenjena zagotavljanju posebnih prehranskih potreb.

Njen namen je zadovoljevanje posebnih prehranskih potreb tistih hišnih živali, katerih biološki procesi asimilacije, absorpcije ali metabolizma bi lahko bili začasno oslabljeni ali so začasno ali trajno oslabljeni in jim zato lahko uživanje hrane za hišne živali, ki je prilagojena njihovim okoliščinam, koristi.

Trditve, ki se nanašajo na dietetične izdelke, so pod nadzorom. Trditve glede posebnih prehranskih namenov se lahko uporabi samo za tiste indikacije, ki so navedene v prilogi B direktive Komisije 2008/38/ES.

Trditve morajo biti skladne z navedbami v tej direktivi ter utemeljene z raziskavami (gl. utemeljevanje funkcionalnih trditev).

Vendar to ne preprečuje, da ne bi bilo mogoče na hrani za hišne živali s posebnimi prehranskimi nameni navesti dodatno tudi funkcionalnih trditev.

Ur. 767/2009, čl. 10

D. 2008/38

5.3.5 Primerjalne trditve

Primerjalne trditve se lahko uporablja za primerjavo z drugimi izdelki istega podjetja ali s prejšnjo različico istega izdelka.

S primerjalnimi trditvami je mogoče tudi primerjati izdelek enega podjetja s podobnim izdelkom konkurenčnega podjetja ali trditi, da ima izdelek edinstvene lastnosti, ki jih konkurenčni izdelki nimajo.

Podjetja lahko trdijo, da so njihovi izdelki boljši, enaki ali posebni na podlagi uporabljenih sestavin, njihovih vsebnosti ali na podlagi učinkov, ki jih imajo na živali. Podjetja lahko trdijo, da so boljša tudi na podlagi ocen kupcev in/ali hišnih živali.

- a) Za primerjave glede stopnje vsebnosti sestavine ali hranila morajo biti na voljo zapisi objavljenih podatkov ali analiz za vse izdelke, ki se omenjajo v trditvi. Utemeljitev, ki so potrebne za vsak izdelek, morajo upoštevati enake zahteve, kot so navedene v "2. Utemeljevanje vsebnostnih in opisnih trditev."
- b) Za utemeljitev trditev, ki primerjajo učinek na katero od telesnih funkcij, morajo biti na voljo zapisi ali objave študij, ki ocenjujejo učinkovitost primerjanih izdelkov. Ti elementi utemeljevanja morajo ustrezati enakim kriterijem, kot je opisano v "3. Funkcionalne trditve".
- c) Na voljo morajo biti tudi podatki podjetja, ki dokazujejo, da je (so) izdelek(-i), ki je (so) na voljo na trgu, še vedno enak(-i) kot tisti, ki je (so) bil(-i) testiran(-i) za utemeljitev trditve.

D. 2006/114

6. PRILOGE

Priloga 1

Kategorije posamičnih krmil, ki so lahko navedene namesto posamičnih krmil, kot določeno v direktivi 82/475

Kategorija	Opredelitev	Vir
1. Meso in živalski stranski proizvodi	Vsi mesnati deli zaklanih toplokrvnih kopenskih živali, sveži ali konzervirani z ustreznim postopkom, ter vsi izdelki in stranski proizvodi predelave trupa ali delov trupa toplokrvnih kopenskih živali	Priloga k D. 82/475
2. Mleko in mlečni stranski proizvodi	Vsi mlečni izdelki, sveži ali konzerviran i z ustreznim postopkom, in stranski proizvodi njihove predelave	"
3. Jajca in jajčni stranski proizvodi	Vsi jajčni izdelki, sveži ali konzervirani z ustreznim postopkom, in stranski proizvodi njihove predelave	"
4. Olja in masti	Vse vrste živalskega in rastlinskega olja in masti	"
5. Kvas	Vse vrste kvasa, katerih celice so bile ubite in posušene	"
6. Ribe in ribji stranski proizvodi	Ribe ali deli rib, sveži ali konzervirani z ustreznim postopkom, in stranski proizvodi njihove predelave	"
7. Žito	Vse vrste žita, ne glede na njihovo obliko, ali izdelki iz moknatega zrna	"
8. Zelenjava	Vse vrste zelenjave in stročnic, sveže ali konzervirane z ustreznim postopkom	"
9. Stranski izdelki rastlinskega izvora	Stranski izdelki pri obdelavi rastlinskih proizvodov, zlasti žita, zelenjave, stročnic in oljnic	"
10. Ekstrakti rastlinskih beljakovin	Vsi izdelki rastlinskega izvora, v katerih so bile beljakovine koncentrirane z ustreznim postopkom, tako da vsebujejo vsaj 50 % surovin beljakovin glede na suho snov, in ki se lahko restrukturirajo (teksturirajo)	"
11. Minerali	Vse anorganske snovi, primerne za živalsko krmo	"
12. Različni sladkor	Vse vrste sladkorja	"
13. Sadje	Vse vrste sadja, svežega ali konzerviranega z ustreznim postopkom	"
14. Lupinasto sadje	Vsa jedrca iz lupin	"
15. Semena	Vse vrste semen kot takih ali grobo mletih	"
16. Alge	Alge, sveže ali konzervirane z ustreznim postopkom	"
17. Mehkušci in raki	Vse vrste mehkušcev, rakov, lupinarjev, svežih ali konzerviranih z ustreznim postopkom, in stranski proizvodi njihove predelave	"
18. Žuželke	Vse vrste žuželk in njihovih razvojnih faz	"
19. Pekarski izdelki	Vse vrste kruha, peciva, drobnega peciva in testenin	"

TOLERANCE ZA ANALITSKE SESTAVINE IN DODATKE

Kadar pride do odstopanj od navedenih vrednosti posamičnega krmila ali krmne mešanice, so dovoljene v nadaljevanju navedene tolerance.

Spodaj navedene tolerance ne veljajo v primeru numeričnih trditev, npr. "manj kot 2 % maščobe", ali v primeru, ko so vsebnosti sestavin določene kot del odobritve posebnega prehranskega namena.

Surove beljakovine, surova olja* in maščobe*:

Vsebnost v %	≥ 24 %	$16 \leq X < 24$ %	< 16 %
Dovoljena toleranca	3 % absolutno	12,5 % navedene vrednosti	2 % absolutno

* Dovoljeno odstopanje navzgor je lahko do dvakratnika odstopanja navzdol.

Primer: Kadar so surove beljakovine navedene kot:

- 25 %; mora biti minimum 22 %, maksimum je 28 %
- 22 %; mora biti minimum 19,25 %, maksimum je 24,75 %
- 7 %; mora biti minimum 5 %, maksimum je 9 %

Primer: Kadar je surovo olje navedeno kot:

- 16 %; mora biti minimum 14 %, maksimum je 20 %
- 7 %; mora biti minimum 5,0 %, maksimum je 11 %

Surovi pepel:

Vsebnost v %	≥ 24 %	$8 \leq X < 24$ %	< 8 %
Dovoljena toleranca	3 % absolutno	12,5 % navedene vrednosti	1 % absolutno

Primer: Kadar je surovi pepel naveden kot:

- 3 %; mora biti minimum 2,0 %, maksimum je 4 %

Surove vlaknine, sladkor* in škrob*:

Vsebnost v %	≥ 20 %	$10 \leq X < 20$ %	< 10 %
Dovoljena toleranca	3,5 % absolutno	17,5 % navedene vrednosti	1,7 % absolutno

* Dovoljeno odstopanje navzgor je lahko do dvakratnika odstopanja navzdol.

Primer: Kadar so vlaknine navedene kot:

- 21 %; mora biti minimum 17,5 %, maksimum je 24,5 %
- 11 %; mora biti minimum 9,1 %, maksimum je 12,9 %
- 4 %; mora biti minimum 2,3 %, maksimum je 5,7 %

Pepel, netopen v hidroklorni kislini**, skupni fosfor, kalcij*, natrij*, kalij* in magnezij*:

Vsebnost v %	≥ 5 %	$1 \leq X < 5$ %	< 1 %
Dovoljena toleranca	1 % absolutno	20 % navedene vrednosti	0,2 % absolutno

* Dovoljeno odstopanje navzgor je lahko do dvakratnika odstopanja navzdol.

** Za pepel, netopen v hidroklorni kislini, veljajo le tolerance navzgor. Pri vsebnostih, ki presegajo 2,2 % suhe snovi, je treba upoštevati pravila označevanja, ki so opisana v prilogi I št. 5 uredbe 767/2009.

Primer: Kadar je kalcij naveden kot:

- 1,2 %; mora biti maksimum 1,68 %, minimum je 0,96 %
- 0,9 %; mora biti maksimum 1,3 %, minimum je 0,7 %

Vlaga (veljajo le tolerance navzgor):

Vsebnost v %	$\geq 12,5 \%$	$5 \leq X < 12,5 \%$	$2 \leq X < 5 \%$	$< 2 \%$
Dovoljena toleranca	8 % navedene vrednosti	1 % absolutno	20 % navedene vrednosti	0,4 % absolutno

Primer: Kadar je vlaga navedena kot:

- 11 %; mora biti maksimum 12 %, minimuma ni
- 20 %; mora biti maksimum 21,6 %, minimuma ni
- 80 %; mora biti maksimum 86,4 %, minimuma ni

Za krmne dodatke s seznama krmnih dodatkov tolerance vključujejo le tehnološka odstopanja. Ti dodatki morajo biti na oznaki navedeni s količino, kot je bila dodana (za dokumentacijsko kontrolo).

Poleg analitičnih odstopanj se ta tehnološka odstopanja uporabljajo tudi za vrednosti, ki so navedene na seznamu analitskih sestavin in se jih analizira ob izteku roka skladiščenja.

Pri vitaminih, katerih vsebnost se s časom zmanjšuje, mora biti njihova ugotovljena vsebnost vedno med vrednostjo, ki je zajamčena, ter tisto, ki je najvišja dovoljena (kjer ustrezno), če je analiza opravljena pred iztekom roka skladiščenja.

Naslednje tolerance veljajo navzdol, tolerance za odstopanja navzgor so lahko do trikrat večje, če ne presegajo največje zakonsko dovoljene vrednosti.

Vsebnost v enotah	≥ 1000 enot	$500 \leq X < 1000$	$1 \leq X < 500$	$0,5 \leq X < 1$	$< 0,5$
Dovoljena toleranca	10 % navedene vrednosti	100 enot	20 % navedene vrednosti	0,2 enot	40 % navedene vrednosti

Spodnji primeri veljajo le za tolerance pri dodatkih, ki so na oznaki navedeni v seznamu dodatkov.

Primerov toleranc za dodatke, navedene na oznaki pri seznamu analitičnih sestavin, ni mogoče podati, ker analitične tolerance niso določene.

Primer: Kadar je vsebnost tavrina navedena kot:

- 1400 mg/kg, mora biti minimum 1260 mg/kg, maksimum je 1820 mg/kg

Primer: Kadar je vsebnost vitamina E navedena kot:

- 520 mg/kg, mora biti minimum 420 mg/kg, maksimum je 820 mg/kg

Primer: Kadar je vsebnost bakra navedena kot:

- 18 mg/kg, mora biti minimum 14,4 mg/kg, maksimum je 28,8 mg/kg

Primer: Kadar je vsebnost betakarotena navedena kot:

- 0,6 mg/kg, mora biti minimum 0,4 mg/kg, maksimum je 1,2 mg/kg

Primer: Kadar je vsebnost selena navedena kot:

- 0,15 mg/kg, mora biti minimum 0,09 mg/kg, maksimum je 0,33 mg/kg

Pri tolerancah za dodatke v tem razdelku 1 enota velja 1 mg, 1000 IU, 1×10^9 CFU (FTU) ali 100 enot encimskih aktivnosti zadevnega krmnega dodatka na kg/krmne.

Pojasnila glede GSO

Izdelki, izdelani ali pridobljeni iz GSO, so definirani kot:

- 1) krma, ki vsebuje GS DNK, ki je šla skozi obdelavo ali postopek predelave, po katerem je ni mogoče reproducirati, je pa mogoče z analiznimi metodami določiti navzočnost spremenjenega DNK*
- 2) krma, ki ne vsebuje GS DNK, ker je bila proizvedena v postopku predelave, katerega rezultat je odsotnost DNK ali pa je metabolični produkt GSO*

Primeri:

- + visokorafinirano olje iz GS soje;
- + ekstrakt lecitina iz GS soje; vitamin, proizveden iz GS mikroorganizma
- + stranski proizvodi iz GS koruze (ekstrahiran zdrob, koruzni gluten, krma, kosmiči);
- + stranski proizvodi iz GS soje (pražena soja, ekstrahirana moka, ekstrakt beljakovin)

Proizvajalci morajo vedeti, da negativni test z metodo verižne reakcije (PCR) še ne dokazuje sam po sebi, da izdelek ne vsebuje GSO, zato je priporočljivo, da za sestavine, ki so znane po možnosti kontaminacije (npr. soja, pšenica, koruza), uporabljajo vire z zajamčenim čistim izvorom.

Kontrolni seznam za označevanje hrane za hišne živali

	p	y	Opomba
Opis izdelka			
Živalske vrste			
Navodila za pravilno uporabo			
Količina na dan			
Za suhe izdelke: stavek, da mora biti sveža voda vedno na voljo			
Pogoji skladiščenja pred odprtjem in po njem			
Deklaracija posamičnih krmil po kategorijah? Ali je naveden naslov "Sestava"?			
<ul style="list-style-type: none"> • Ali so posamična krmila razvrščena v pravilne kategorije 			
<ul style="list-style-type: none"> • Če da, ali so kategorije navedene v padajočem vrstnem redu glede na težo 			
Deklaracija posamičnih krmil s posebnimi imeni? Ali je naveden naslov "Sestava"?			
<ul style="list-style-type: none"> • Ali so uporabljena posamična krmila pravilno poimenovana? (skladno s specifikacijo surovin ali zapisom v katalogu posamičnih krmil, kar ustrezno) 			
§ Če da, ali so posamična krmila navedena v padajočem vrstnem redu glede na težo			
Če je kaj posebej poudarjeno, je treba deklaracijo prilagoditi			
Ali je pripravljena dokumentacija za utemeljitev trditev?			
Dodatki: Ali je naveden naslov "Dodatki"? Označevanje antioksidantov, barvil in konzervansov, če ustrezno.			
Dodatki: označevanje vitaminov/elementov v sledovih, če ustrezno.			
Dodatki: označevanje funkcionalnih skupin, če ustrezno.			
Dodatki: označevanje encimov ali mikroorganizmov			
Ali je naveden naslov "Analitske sestavine"? Ali so navedene potrebne analitske sestavine za ustrezne živalske vrste?			
Poslovni naslov in običajni kontaktni podatki (naslov, spletna stran, e-mail, telefonska številka ali drugo ...) za stranke.			
Orodja sledljivosti: številka serije, številka odobritve obrata			
Opozorilo, če so orodja sledljivosti navedena izven zakonsko predpisane oznake			
Uporabno najmanj do /datum/			
Neto količina			
GSO, če ustrezno			
Druga določila: Dietetično? Ekološko? Multipaketi? Brezplačni vzorec? Za skladnost preverite ustrezno poglavje!			
Ali so vse opsijske navedbe dovoljene?			
Označevanje v zvezi z varovanjem okolja, če ustrezno			

Vsebnostne trditve

Kadarkoli je na embalaži navedena vsebnostna trditev, mora biti izpostavljena sestavina/dodatek/hranilo navedena tudi na deklaraciji.

LEGENDA: Bloggo – izmišljeno ime blagovne znamke

X ali Y – predstavlja trditev v zvezi z živalsko vrsto (govedina, piščanec itd.) ALI kosom/vrsto (jetra, ledvice itd.) ALI drugo sestavino, kot so npr. zelenjava ali žita

DEFINICIJE:

Vsi deli, uporabljeni v skladu s to definicijo, morajo biti odobreni za uporabo v proizvodnji hrane za hišne živali v skladu z uredbo 1069/2009 o živalskih stranskih proizvodih.

ŽIVALSKÉ VRSTE:

Vsi deli odobrenih živalskih vrst z **izjemo**: krempljev, dlake, rogov, kože (razen pri slanini), perja, zob, kljunov, parkljev, vsebine črevesja, dodane maščobe.

Trditve glede posameznih živalskih vrst ne morejo temeljiti samo na vsebnosti njihovih kosti ali krvi.

Priporočljivo je, da je trditev podprta z najmanj 15 % tkiva navedene surovine, pri čemer tkivo pomeni mišična vlakna ali gladko mišično tkivo in organe.

Vključuje: srce, aorta, ledvice, pljuča, meso trupa živali, jetra.

Izključuje: kri, kosti, kolagen ali drugo vezivno tkivo

V primerih, ko gre za ribe/morske sadeže: vsi deli dovoljenih živalskih vrst so lahko uporabljeni – to omogoča neodstranitev vsebine črevesnega trakta – vendar pa trditev v zvezi z mehkužci, na primer, ne more temeljiti samo na vsebnosti njihove lupine.

V vseh primerih mora receptura vsebovati zahtevano raven vsebnosti navedenega posamičnega krmila.

Uredba pravi, da:

- ~ ime in utežni odstotek posamičnega krmila se navede, če je njegova prisotnost poudarjena na oznaki z besedami, slikami ali v grafični obliki

SESTAVINSKE TRDITVE:

V vseh primerih se izračuni opravljajo na podlagi načela mešalne sklede.

Glavna sestavina pomeni posamično krmilo, ki izdelku hrane za hišne živali zagotavlja prehransko vrednost ali najpomembnejše značilnosti in ki je lahko vključeno v recepturo v vrednostih, določenih v tej prilogi, ne da bi bilo ogroženo prehransko ravnovesje hrane za hišne živali.

Stranska sestavina pomeni posamično krmilo, ki je dodano le v manjših količinah, ki prispevajo k prehranski vrednosti ali izgledu ali okusnosti izdelka hrane za hišne živali.

V vseh primerih:

Pravna podlaga: Ur. 767/2009

Utemeljitevne zahteve: Receptura mora vsebovati zahtevano stopnjo sestavine, živalske vrste ali kosa, navedenih v trditvi, kot je določeno v tej prilogi.

Naveden mora biti pravi delež vsebnosti sestavine, navedene v trditvi; vendar pa, kadar je raven vsebnosti poudarjena in značilna za kakovost izdelka, tolerance navzdol niso dovoljene, medtem ko raven vsebnosti lahko odstopa od navedene vrednosti navzgor pri tistih sestavinah, ki povečujejo kakovostne/vrednostne značilnosti izdelka hrane za hišne živali.

Glavna sestavina		
Vrsta trditve	Primer opisa	Ustrezna vrednost vsebnosti navedene sestavine
Bloggo okus/aroma X	Okus/aroma slanine	0% navedene glavne sestavine, ker okus daje aromatična snov (aroma). Aroma se navede v poglavju z dodatkih, na primer: Dodatki: Senzorični dodatki: aroma govedine X mg/kg. Op.: Treba je navesti dodano količino arome, ne glede na to, ali je za katerokoli komponento arome določena največja dovoljena vsebnost, saj je navedena dodana aroma značilna za ta izdelek hrane za hišne živali.
Bloggo z okusom/aromo X	z okusom/aromo X z okusom/aromo Y Večkratne trditve (z okusom/aromo X in Y) Primer: + Bloggo z okusom zajca	> 0% navedene glavne sestavine, vendar manj kot 4 %
Bloggo z X Bloggo vsebuje	z X z Y z X & Y vsebuje X vsebuje X & Y Primeri: + Bloggo s piščancem + Bloggo s piščančjimi jetri + Bloggo s piščancem in rižem + Bloggo vsebuje zajca	Najmanj 4 % navedene sestavine ali najmanj 4 % vsake od navedenih sestavin. Najmanj 4 % piščanca Najmanj 4 % piščančjih jeter Najmanj 4 % piščanca in najmanj 4 % riža Najmanj 4 % zajca
Bloggo bogat z X z veliko z več	z veliko X (ali Y) bogat z X (ali Y) z več X (ali Y) več X (ali Y) z veliko X in Y Primeri: + Bloggo z veliko piščanca + Bloggo z veliko piščanca z rižem + Bloggo več piščanca z rižem + Bloggo z veliko piščanca in riža	Najmanj 14 % navedene sestavine ali najmanj 14 % vsake od navedenih sestavin. Najmanj 14 % piščanca Najmanj 14 % piščanca in najmanj 4 % riža Najmanj 14 % piščanca in najmanj 4 % riža Najmanj 14 % piščanca in najmanj 14 % riža
Bloggo X Bloggo X obrok ("menu") Bloggo X obed ("dinner")	Blagovna znamka X Blagovna znamka Y X obed - Y obed X obrok - Y obrok Primeri: + Bloggo govedina in piščanec + Bloggo goveji in perutninski obrok	Najmanj 26 % navedene sestavine. Ali najmanj 26 % vsake od navedenih sestavin. Najmanj 26 % govedine in najmanj 26 % perutnine

Bloggo samo X	vse X (ali Y) samo X (ali Y) Primeri: + Bloggo samo govedina v želatini + Bloggo suha vegetarijanska hrana, samo zelenjava + Bloggo suha vegetarijanska hrana, samo tofu	Samo navedeno krmilo, brez drugih sestavin, razen dovoljenih dodatkov, prehranskih dopolnil in vode zaradi obdelave.
---------------	---	--

OPOMBA:

Kadar proizvajalec navede trditev, ki se sklicuje na primer na sok/želatino/omako, zgoraj opisana načela veljajo smiselno tudi za sok/želatino/omako.

Primer: Bloggo z veliko piščanca s paradižnikovim sokom (tj. najmanj 4 % paradižnikovega soka)

Stranske sestavine		
Vrsta trditve	Utemeljivitvene zahteve	Zahteve glede označevanja
Bloggo s peteršiljem Bloggo s cikorijo metin Bloggo Bloggo med*	Receptura mora vsebovati toliko navedene sestavine, da poveča hranilne ali druge dobrodejne učinke in /ali spremeni značilnost izdelka.	Vsebnost mora biti navedena na seznamu sestavin. Dodana količina mora biti zadostna, da spremeni značilnosti izdelka ali prinaša določene koristi. * Med je lahko tako glavna kot stranska sestavina, odvisno od uporabe in okoliščin; za utemeljitev uporabe in njenih okoliščin je odgovoren proizvajalec.
Vsebuje hranilo/dodatek: - z/vsebuje tavin/-om - z/vsebuje naravno vsebovan/-im tavin/-om Vir hranila/dodatka: - vir kalcija - naravni vir tavrina	Utemeljitev (gl. poglavje 5.3.2)	Kadar je na embalaži navedena vsebnostna trditev, je treba na deklaraciji navesti tudi vsebnost sestavine/dodatka/hranila. Za pravila glede deklariranja upoštevajte poglavja o dodatkih in analitskih sestavinah.

Utemeljevanje vsebnostnih trditev pri uporabi dehidriranih sestavin

Pri utemeljevanju trditev je treba vsebnost vlage upoštevati glede na uradno objavljeno literaturo.

Okvirne vrednosti so:

- 90 % za zelenjavo (oziroma 10 % suhe snovi)
- 75 % za meso/ribe/morski sadeži ipd. sestavine (oziroma 25 % suhe snovi)
- 15 % za žita (oziroma 85 % suhe snovi)

OPOMBA: To so samo **okvirne** vrednosti – posebne rehidracijske faktorje poiščite v literaturi, kot je npr. McCance and Widdowson's Composition of Foods ALI v specifikaciji dobavitelja.

V pomoč so lahko tudi naslednje povezave.

<http://www.food.gov.uk/science/dietarysurveys/dietsurveys/>

Spletna stran Agencije za prehranske standarde Združenega kraljestva (The UK Food Standards Agency), kjer je na voljo elektronska verzija knjige McCance and Widdowson's Composition of Foods.

http://www.ars.usda.gov/main/site_main.htm?modecode=12-35-45-00

Spletna stran Laboratorija za prehranske raziskave kmetijskega ministrstva ZDA (The US Department of Agriculture Nutrient Data Laboratory) prav tako navaja referenčne vrednosti.

Proizvajalci morajo biti sposobni upravičiti trditve v vseh primerih.

Kadar se uporabijo podatki dobaviteljev, morajo ti prav tako podpirati preračune za rehidrirane sestavine.

Kadar so bile odstranjene DRUGE snovi kot vlaga, mora biti to razvidno tudi iz imena sestavine, ki je navedeno v sestavi. Enako načelo velja za ekstrakte ali uporabo surovin, pri katerih je bila odstranjena kakšna pomembna snov – na primer uporaba besede "korenje" za surovino, iz katere je bil karoten ekstrahiran.

Končni izdelki, ki vsebujejo manj kot 14 % vlage (suhi izdelki) ali polsuhi izdelki

Da bi lahko navedli trditev za sestavino, ki je bila dodana v dehidrirani ali koncentrirani obliki, je treba - da ne bi zavajali kupcev – vse dehidrirane ali koncentrirane sestavine rehidrirati in trditev mora temeljiti na deležu sestavine, navedene v trditvi, v rehidrirani obliki.

Primeri utemeljevanja vsebnostnih trditev pri uporabi rehidracijskih faktorjev za hrano za hišne živali

Mokra hrana za hišne živali

Odstotek v trditvi navedene sestavine je treba razumeti kot število kg te sestavine, ki se je potrebuje za proizvodnjo 100 kg končnega izdelka:

npr. naslednja sestava bi upravičila trditev "s korenjem":

posamično krmilo (a)	=	42 kg
posamično krmilo (b)	=	35 kg
posamično krmilo (c)	=	16 kg
korenje (ne dehidrirano)	=	4 kg
posamično krmilo (d)	=	2 kg
posamično krmilo (e)	=	1 kg
skupaj	=	100 kg

Sestava: posamično krmilo (a), posamično krmilo (b), posamično krmilo (c), korenje (4 %), posamično krmilo (d), posamično krmilo (e).

V primeru sestavin, ki se jih uporabi v koncentrirani ali dehidrirani obliki in ki se jih rehidrira v teku proizvodnje, mora preračun temeljiti na teži, kot je bila zabeležena pred njihovo koncentracijo ali dehidracijo:

npr. naslednja sestava bi upravičila trditev "s korenjem", če je v mešalni skledi dehidrirano le korenje:

posamično krmilo (a)	=	42 kg
posamično krmilo (b)	=	35 kg
posamično krmilo (c)	=	18,2 kg
posamično krmilo (d)	=	2 kg
posamično krmilo (e)	=	2 kg
suho korenje (8 % vlage)	=	0,8 kg
skupaj	=	100 kg

0,8 kg suhega korenja x 92 % suhe snovi = 0,736 kg.

Rehidracija na 90 % da naslednji rezultat: $0,736 \div 0,10 = 7,36$ kg rehidrirane sestavine.

To bi upravičilo trditev "s korenjem".

Sestava:

posamično krmilo (a), posamično krmilo (b), posamično krmilo (c), korenje (7,4 % iz suhega korenja), posamično krmilo (d), posamično krmilo (e)

Primer za suho/polsuho hrano za hišne živali

Pri suhem proizvodu se lahko rehidracija uporabi v podporo opisni in/ali kateri drugi trditvi. Kadar opisna/druška trditev za suho hrano za hišne živali temelji na rehidraciji, lahko preračun, ki podpira trditev, temelji na rehidraciji, ki pa jo je treba uporabiti za vsa dehidrirana posamična krmila.

Kadar se rehidracija uporabi v podporo trditvi, morajo biti elementi sestave navedeni po padajočem vrstnem redu glede na težo po načelu mešalne skleda.

Surovina	kg/100kg (%) v mešalni skledi	Suha teža v recepturi	Rehidracijsko razmerje (%)	Rehidrirana teža v recepturi	% rehidrirane teže v skupni rehidrirani recepturi
posamično krmilo (a)	66,0	59,4	15,0	69,9	37,3
posamično krmilo (b)	24,2	21,8	75,0	87,1	45,5
posamično krmilo (c)	1,8	1,6	75,0	6,4	3,4
korenje v prahu	2,0	1,8	90,0	18,0	9,7
posamično krmilo (d)	4,0	4,0	0	4,0	2,1
posamično krmilo (e)	2,0	2,0	0	2,0	1,1
Skupaj	100,0			187,5	100,0

Trditev "s korenjem" bi bila utemeljena, trditev "s posamičnim krmilom (d)" pa ne. Rehidracija ne vpliva na seznam sestavin:

Sestava:

posamično krmilo (a), posamično krmilo (b), posamično krmilo (d), posamično krmilo (e), suho korenje 2 %*, posamično krmilo (c)

* ustreza 9,6 % korenja (**Opomba:** Ta navedba je prostovoljna)

Smernice za kontrolni seznam za pripravo znanstvene dokumentacije za utemeljitev funkcionalnih trditvev

Poglavje	Odlomek	Generične (uveljavljene)	Inovativne (še ne uveljavljene)	Opombe
		5.3.3.1	5.3.3.2	
Povzetek (ena stran)	a. Opis	X	X	
	b. Utemeljitev	X	X	
	c. Značilnosti izdelka, pomembne za trditve (npr. stopnje vsebnosti, parametri obdelave, posebne nadzorne točke za kvaliteto, ki jih je treba upoštevati pri proizvodnji)	X	X	
	d. Izdelki in živali (vrste živali/pasma/itd.)	X	X	
Izgled embalaže in drugih komunikacijskih sredstev	a. Ime in opis izdelka, ki vključuje: temeljne značilnosti, navedba vseh sestavin, na katerih temeljijo trditve ter stopnja vsebnosti aktivnih hranilnih/nehranilnih sestavin, receptura izdelka, pa tudi posebne zahteve glede označevanja, namen uporabe, opozorila in kontraindikacije	X	X	
	b. Trditve	X	X	
	c. Primer izgleda embalaže in drugih komunikacijskih sredstev (npr. ovoj, letak, spletna stran, oglas)	X	X	
	d. Datum uvedbe	X	X	
Znanstvena utemeljitev	a. Opis	X	X	
	b. Objave v ustrezni literaturi	X	X	
	c. Raziskave: - raziskovalna organizacija, ki je opravila raziskave, - protokol raziskave, - rezultati raziskave - viri in literatura		X X X X	
	d. Znanstvena dokazila	X	X	
Bibliografija	a. Viri in literatura	X	X	
	b. Izvlečki ali kopije znanstvenih objav	X	X	

**POVZETEK PRIPOROČIL FoodDrinkEurope*
ZA NAJBOLJŠO PRAKSO GLEDE ČITLJIVOSTI**

	<i>Se priporoča</i>	<i>Uporabljati previdno</i>	<i>Izogibati se</i>
<i>Izgled</i>	<ul style="list-style-type: none"> ~ Jasni, kratki in dosledni naslovi; ~ Naslovi v krepkem tisku in/ali z velikimi črkami, da se razlikujejo od preostalega besedila; ~ Kjer prostor dovoljuje, naj bodo informacije, ki sodijo skupaj, navedene na istem mestu; ~ Kjer je ustrezno, ločiti različne skupine informacij z ogradami in okvirji; ~ Besedilo naj se začne in naj bo poravnano na levem robu; ~ Uporaba simbolov za zmanjšanje količine besedila in napotitev bralca na informacije.	<ul style="list-style-type: none"> ~ Pogosta uporaba velikih črk in podrčtovanja; ~ Besedilo v drugih oblikah kot so tiskane črke; ~ Samodejno prilagajanje razmakov dolžini vrstice; ~ Sredinska poravnava; ~ Poravnava besedila z desnim robom;	<ul style="list-style-type: none"> ~ Pogosto deljenje besed; ~ Daljši deli besedila brez naslova, mednaslova ali kakšnega drugega poudarka; ~ Daljši deli besedila s samo eno ali dvema besedama v vsaki vrstici; ~ Navajanje informacij v krogih. ~ Preveč ali prekompleksnost simbolov.
<i>Pisava, barva in kontrast</i>	<ul style="list-style-type: none"> ~ Višina črk (črka x) najmanj 1 mm ali več; ~ Primerni razmaki med črkami; ~ Razmak med vrsticami, ki je 120% velikosti pisave; ~ Uporaba lahko berljivih pisav (brez serifov); ~ Izbor pisav, ki so prilagajene uporabi pri majhni velikosti črk; ~ Jasno razločevalne barve.	<ul style="list-style-type: none"> ~ Višina črk (črka x), manjša od 1mm; ~ Razmak med vrsticami, manjši od 120% velikosti poševnega tiska; ~ Serifne pisave; ~ Stilizirane, okrasne in dekorativne pisave; ~ Nežni kontrasti, senčenje, učinki 3D, vodni tisk ali neenotno ozadje; ~ Prozorna embalaža; v tem primeru je nujen oster kontrast s prehranskim izdelkom, ki tvori vidno ozadje.	<ul style="list-style-type: none"> ~ Razmak med črkami, ki je manjši od 1 pike; ~ Razmak med vrsticami, ki je manj kot 0,5 pike večji od velikosti pisave; ~ Uporaba podobnih barvnih odtenkov – svetla črka na svetlem ozadju ali temna črka na temnem ozadju;
<i>Embalaža / tisk</i>	<ul style="list-style-type: none"> ~ Visokokakovostno tiskanje	<ul style="list-style-type: none"> ~ Tiskanje na mestih, ki se lahko poškodujejo; ~ Površine za termično zapiranje; ~ Plastična folija za ovijanje; ~ Tiskanje po kovinskih in bleščečih površinah;	<ul style="list-style-type: none"> ~ Tiskanje etiket na ukrivljenih površinah. ~ Deli embalaže, ki niso neposredno dostopni; ~ Besedilo na površinah, ki zahtevajo uničenje embalaže, da bi ga lahko prebrali

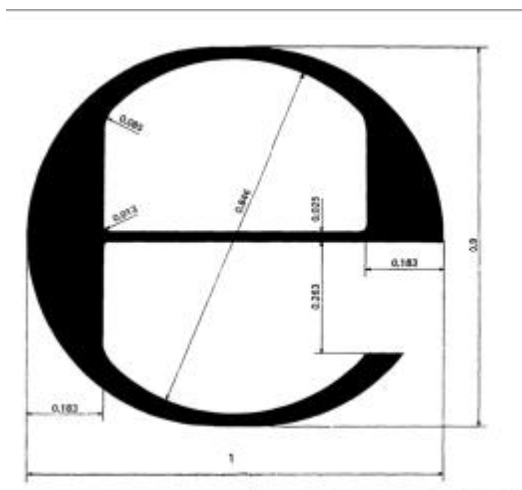
* Evropska federacija proizvajalcev hrane in pijač (European Food and Drink Federation), prej CIAA.

Priloga poglavju 3.2.2.1 : ES-oznaka "e"

Vsi predpakirani izdelki, narejeni v skladu s to direktivo, morajo na embalaži imeti na neizbrisen, lahko čitljiv in v običajnih pogojih viden način pritrjene naslednje oznake:

- 3.1. Nazivna količina (nazivna masa ali nazivna prostornina), izražena v kilogramih, gramih, litrih, centilitrih ali mililitrih in označena s števkami, ki so visoke najmanj 6 mm, če nazivna količina presega 1000 g ali 100 cl; visoke 4 mm, če je nazivna količina med vključno 1000 g ali 100 cl do, a ne vključno z 200 g ali 20 cl; visoke 3 mm, če je nazivna količina med vključno 200 g ali 20 cl do, a ne vključno z 50 g ali 5 cl; visoke 2 mm, če nazivna količina ni večja kot 50 g ali 5 cl; sledi simbol za uporabljeno mersko enoto ali, kjer je to primerno, ime enote v skladu z direktivo 71/354/EGS, nazadnje dopolnjeno z direktivo 76/770 EGS.
Oznake v imperialnih (UK) enotah morajo biti v črkah in številkah, ki niso večje od odgovarjajočih oznak v enotah SI.
- 3.2. Znak ali napis, ki omogoča pristojnemu organu, da prepozna tistega, ki je pakiral, oz. je za to odgovoren, ali uvoznika s sedežem v Skupnosti
- 3.3. Majhna črka "e", visoka najmanj 3 mm, nameščena v istem vidnem polju kot navedba nazivne mase ali prostornine, s katero tisti, ki pakira oziroma uvoznik potrjuje, da predpakirani proizvod izpolnjuje zahteve te direktive.

Ta črka mora imeti obliko, ki jo kaže risba v poglavju 3 Priloge II k direktivi 71/316/EGS.

PRILOGA 9

Seznam dodatkov z določenimi najvišjimi vrednostmi, ki morajo biti navedeni

Dodatki, ki imajo za katerokoli živalsko vrsto določeno najvišjo vrednost, morajo biti navedeni na oznaki, tj. tudi v primeru, če nimajo določene najvišje vrednosti za ciljo vrsto (hišnih) živali.
Priporočljivo je, da se najnovejše informacije o dodatkih, ki imajo določeno najvišjo vrednost, preveri v Registru krmnih dodatkov EU.

Antioksidanti (so lahko navedeni tudi le z nazivom funkcionalne skupine)
<ul style="list-style-type: none">
• Propil-galat
• Oktil-galat
• Dodecil-galat
• Butiliran hidroksianizol (BHA)
• Butiliran hidroksitoluen (BHT)
• Etoksikvin
Barvila (so lahko navedena tudi le z nazivom funkcionalne skupine)
<ul style="list-style-type: none">
• Tartrazin
• Sunset Yellow FCF
• Patent Blue V
• Klorofil bakrov kompleks
• kantaksantin
Konzervansi (so lahko navedeni tudi le z nazivom funkcionalne skupine)
<ul style="list-style-type: none">
• Natrijev bisulfit (Natrijev hidrogensulfat IV)
• Natrijev metabisulfit (Dinatrijev ditiosulfat IV)
• Natrijev nitrit
Aromatične spojine
<ul style="list-style-type: none">
• Neohesperidin –dihidrokalikon
Emulgatorji
<ul style="list-style-type: none">
• Polioksietilen (20) Sorbitan Monolaurat
• Polioksietilen (20) Sorbitan Monooleat
• Polioksietilen (20) Sorbitan Monopalmitat
• Polioksietilen (20) Sorbitan Monostearat
• Polioksietilen (20) Sorbitan tristearat
• Polietilenglikol 6000
• Polimeri polioksopropilenoepolioksoetilena (PM = 6800-9000)
• Kasia-guma
vitamini, provitamini in kemijsko natančno definirane snovi s podobnimi učinki
<ul style="list-style-type: none">
• Vitamin A
• Vitamin D2
• Vitamin D3
Spojine elementov v sledovih
<ul style="list-style-type: none">
• Vse spojine vseh odobrenih elementov v sledovih (železo, jod, kobalt, baker, mangan, cink, molibden, selen)
Vežalci
<ul style="list-style-type: none">
• Bentonite Montmorillonite
• Sepiolit
• Sepiolitska glina
• Natrolit-fonolit
Mikroorganizmi
<ul style="list-style-type: none">
• <i>Enterococcus faecium</i> DSM 10663/NCIMB 10415
• <i>Enterococcus faecium</i> NCIMB 10415
• <i>Lactobacillus acidophilus</i> DSM 13241
Drugi zootehnični dodatki
<ul style="list-style-type: none">
• Lantanov karbonat oktahidrat

Pretvorbeni faktorji – od vira vitamina do njegovega učinkovanja

Vitamin	Navedena enota	Uporabljen vir vitamina	Učinkovanje vitamina
Vitamin A	IU		Učinkovanje retinola
		vitamin A alkohol (retinol) ^{2,3}	0,3 µg = 1 IU
			1,0 mg = 3,333 IU
		vitamin A acetat	0,344 µg = 1 IU
		vitamin A propionat	0,359 µg = 1 IU
		vitamin A palmitat	0,55 µg = 1 IU
		vitamin A alkohol (retinol)	1,0 µg = 1 RE
		(RE = retinolov ekvivalent)	
		Provitamin A (β-karoten) (psi) 4	1,0 mg = 833 IU
Vitamin D holekalciferol	IU		Učinkovanje vitamina D
		vitamins D ₃ & D ₂ ^{1,3}	0,025 µg = 1 IU
			1 µg = 40 IU
Vitamin E - tokoferol	IU		Učinkovanje vitamina E
		dl-α-tokoferol acetat (vseracemni-alfa-tokoferil acetat)	1 mg = 1 IU
		Bio-ekvivalenca različnih tokoferolov:	
		d-α-tokoferol	1 mg = 1,49 IU
		d-α-tokoferol acetat ¹	1 mg = 1,36 IU
		dl-α-tokoferol	1 mg = 1,10 IU
		dl-α-tokoferil acetat	1 mg = 1,00 IU
		dl-β-tokoferol	1 mg = 0,33 IU
		dl-δ-tokoferol	1 mg = 0,25 IU
		dl-γ-tokoferol	1 mg = 0,01 IU
Vitamin B1 – Tiamin	mg		Tiamin
		tiamin mononitrat	1 mg = 0,92 mg
		tiamin hidroklorid	1 mg = 0,89 mg
D-Pantotenska kislina	IU		Pantotenska kislina
		kalcijev D-pantotenat	1 mg = 0,92 mg
		kalcijev DL-pantotenat	1 mg = 0,41 – 0,52 mg
Vitamin B6 – piridoksin	mg		Piridoksin
		piridoksin hidroklorid	1 mg = 0,89 mg
Niacin	mg		Niamin

		nikotinska kislina	1 mg	=	1 mg
		nikotinamid	1 mg	=	1 mg
Holin	mg				Holin
		holin-klorid (osnova holin-ion)	1 mg	=	0,75 mg
		holin-klorid (osnova holin-hidroksil analog)	1 mg	=	0,87 mg
Vitamin K3 – menadion	mg				Menadion
		menadion natrijev bisulfit (MSB)	1 mg	=	0,51 mg
		menadion pirimidinol bisulfit (MPB)	1 mg	=	0,45 mg
		menadion nikotinamid bisulfit (MNB)	1 mg	=	0,46 mg

VIRI

1. McDowell Vitamins in animal and human nutrition. 2. idaja, Iowa State University Press 2000.
2. Vitamins in animal nutrition, Arbeitsgemeinschaft für Wirkstoffe in der Tierernährung e. V. (AWT), 2002.
3. NRC. Table 2. V: Nutrient Requirements of Cats. National Academy Press, Washington, DC 1986: 42.
4. NRC. Composition of ingredients of dog foods. V: Nutrient Requirements of Dogs. National Academy Press, Washington, DC 1985: 40-41.

Primer: Večjezikovna deklaracija dodatkov

Additives, Zusatzstoffe, Additifs, Dodatki/kg:

Nutritional additives, ernährungsphysiologische Zusatzstoffe, additifs nutritionnels, nutritivni dodatki:
 E672, Vit. A 10.000 i.U./ i.E./ U.I.
 E671, Vit. D3 1.000 i.U./ i.E./ U.I
 E4, Copper, Kupfer, cuivre, baker 15 mg

With colourants, mit Farbstoffen, avec colorants, z barvili.

Označevanje kategorij in funkcionalnih skupin krmnih dodatkov

Kategorija	Funkcionalna skupina	Označevanje
tehološki dodatki	<p>(a) konzervansi: snovi, ali, kadar se uporabljajo, mikroorganizmi, ki ščitijo krmo pred kvarjenjem, ki ga povzročajo mikroorganizmi in njihovi metaboliti;</p> <p>(b) antioksidanti: snovi, ki podaljšajo rok trajanja krmnih mešanic ali posamičnih krmil, tako da jih zaščitijo pred kvarjenjem zaradi oksidacije;</p> <p>(c) emulgatorji: so snovi, ki omogočajo ali ohranjajo homogenost mešanice dveh ali več nezdružljivih faz v krmi;</p> <p>(d) stabilizatorji: snovi, ki omogočajo vzdrževanje fizikalno-kemijskega stanja krme;</p> <p>(e) sredstva za zgoščevanje: snovi, ki povečajo viskoznost krme;</p> <p>(f) sredstva za želiranje: snovi, ki dajejo krmi teksturo s tvorbo želeja;</p> <p>(g) vezalci: snovi, ki se uporabljajo za boljšo vezavo delcev krme;</p> <p>(h) snovi za kontrolo kontaminacije z radionuklidi: snovi, ki preprečujejo absorpcijo radionuklidov ali pospešujejo njihovo izločanje;</p> <p>(i) sredstva proti strjevanju: snovi, ki zmanjšujejo strjevanje posameznih delcev krme;</p> <p>(j) regulatorji kislosti: snovi, ki uravnavajo pH krme;</p> <p>(k) silirni dodatki: snovi, vključno z encimi ali mikroorganizmi, namenjeni dodajanju v krmo za izboljšanje proizvodnje silaže;</p> <p>(l) denaturanti: snovi, ki, kadar so uporabljene za proizvodnjo predelane krme, omogočajo identifikacijo izvora specifične hrane ali posamičnega krmila</p> <p>(m) snovi za zmanjševanje kontaminacije krme z mikotoksini: snovi, ki lahko omilijo ali zmanjšajo absorpcijo, spodbujajo izločanje mikotoksinov ali spremenijo način njihovega delovanja.</p>	<p>Ali <i>tehološki dodatki</i> ali naslednje, če so dodani:</p> <p>(a) <i>konzervansi</i></p> <p>(b) <i>antioksidanti</i></p> <p>(c) <i>emulgatorji</i></p> <p>(d) <i>stabilizatorji</i></p> <p>(e) <i>zgoščevalci</i></p> <p>(f) <i>sredstva za želiranje</i></p> <p>(g) <i>vezalci</i></p> <p>(h) <i>regulatorji radionuklidov</i></p> <p>(i) <i>sredstva proti strjevanju</i></p> <p>(j) <i>regulatorji kislosti</i></p> <p>(k) <i>silirni dodatki</i></p> <p>(l) <i>denaturanti</i></p> <p>(m) <i>regulatorji mikotoksinov</i></p>

senzorični dodatki	<p>(a) barvila:</p> <ul style="list-style-type: none"> i. snovi, ki dodajo ali obnovijo barvo v krmi; ii. snovi, ki, če z njimi krmimo živali, dodajo barvo živilu živalskega izvora; iii. snovi, ki ugodno vplivajo na barvo okrasnih ribic ali ptic; <p>(b) aromatične spojine: snovi, katerih vključitev v krmo poveča vonj ali okusnost krme.</p>	<p>Ali <i>senzorični dodatki</i> ali naslednje, če dodani:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) <i>barvila</i> (b) <i>arome</i>
nutritivni dodatki	<p>(a) vitamini, provitamini in kemijsko natančno definirane snovi s podobnimi učinki;</p> <p>(b) spojine elementov v sledovih;</p> <p>(c) amino kisline, njihove soli in analogi;</p> <p>(d) sečnina in njeni derivati.</p>	<p>Ali <i>nutritivni dodatki</i> ali naslednje, če dodani:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) <i>vitamini</i> (b) <i>elementi v sledovih</i> (c) <i>amino kisline</i> (d) <i>sečnina</i>
zootehnični dodatki	<p>(a) pospeševalci prebavljivosti: so snovi, ki, če z njimi krmimo živali, povečujejo prebavljivost krme z delovanjem na določena posamična krmila;</p> <p>(b) stabilizatorji mikroflore: so mikroorganizmi ali druge kemijsko definirane snovi, ki imajo, če z njimi krmimo živali, ugoden vpliv na mikrofloro prebavil;</p> <p>(c) snovi, ki ugodno vplivajo na okolje;</p> <p>(d) drugi zootehnični dodatki.</p>	<p>Ali "<i>zootehnični dodatki</i>" ali naslednje, če dodani:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) <i>pospeševalec(-lci) prebavljivosti</i> (b) <i>stabilizator(-ji) mikroflore</i> (c) <i>okoljevarstvene snovi</i> <p>Opomba: učinkovanje mora biti opisano</p> <ul style="list-style-type: none"> (d) Opomba: učinkovanje mora biti opisano

ZAKONODAJNI IN NEZAKONODAJNI VIRI

Opomba: najbolj sveže konsolidirane verzije zakonodaje EU so na voljo na spletni strani Europa:

http://eur-lex.europa.eu/RECH_consolidated.do ali pišite na fediaf@fediaf.org

(D. pomeni direktiva, Ur. pomeni uredba, Pr. pomeni priporočilo)

Dok. št.	Naslov	Uradni list EU
D. 71/316	o približevanju zakonodaje držav članic, ki se nanašajo na skupne določbe za merilne instrumente in metode meroslovne kontrole	L 202 – 6.9.1971 – s. 1
D. 76/211	o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi s pripravo določenih predpakiranih proizvodov glede na maso ali prostornino	L 46 – 21.2.1976 – s. 1
CODEX STAN 118 – 1979	standard za živila iz zbirke CODEX ALIMENTARIUS, ki obravnava posebne diete oseb, ki ne prenašajo glutena	
D. 82/475	o določitvi kategorij za sestavine, ki se lahko uporabljajo za označevanje krmnih mešanic za hišne živali	L 213 - 21.07.82 - s. 27
D. 89/552	o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju dejavnosti razširjanja televizijskih programov	L. 298, 17.10.1989, s. 23
D. 97/7	o varstvu potrošnikov glede sklepanja pogodb pri prodaji na daljavo	L. 144, 4.6.1997, s. 19
D. 98/51	o določitvi pogojev in določb za odobritev in registracijo nekaterih obratov in posrednikov, delujočih v sektorju krme za živali	L 208 – 24.7.1998 – s. 43
D. 2000/13	o približevanju zakonodaje držav članic o označevanju, predstavljanju in oglaševanju živil	L 109 – 6.5.2000 – s. 29
D. 2001/18	o namernem sproščanju gensko spremenjenih organizmov v okolje in razveljavitvi Direktive Sveta 90/220/EGS	L 106 - 17.4.2001 - s. 1
D. 2001/82	o zakoniku Skupnosti o zdravilih za uporabo v veterinarski medicini	L 82 – 7.8.2009 – s. 1
Ur. 999/2001	o določitvi predpisov za preprečevanje, nadzor in izkoreninjenje nekaterih transmisivnih spongiformnih encefalopatij	L 147 – 31.5.2001 – s. 1
D. 2002/32	o nezaželenih snoveh v živalski krmi	L 140 – 30.5.2002 – s. 10
Ur. 178/2002	o določitvi splošnih načel in zahtevah živilske zakonodaje, ustanovitvi Evropske agencije za varnost hrane in postopkih, ki zadevajo varnost hrane	L 31 – 1.2.2002 – s. 1
Ur. 998/2003	o zahtevah v zvezi z zdravstvenim varstvom živali, ki se uporabljajo za netrgovske premike hišnih živali in o spremembi Direktive Sveta 92/65/EGS	L 143 – 13.6.2003 – s. 1
Ur. 1829/2003	o gensko spremenjenih živilih in krmi	L 268 - 18.10.2003 – s. 1
Ur. 1830/2003	o sledljivosti in označevanju gensko spremenjenih organizmov ter sledljivosti živil in krme, proizvedenih iz gensko spremenjenih organizmov	L 268 - 18.10.2003 – s. 24
Ur. 1831/2003	o dodatkih za uporabo v prehrani živali	L 268 - 18.10.2003 – s. 29
Ur. 882/2004	o izvajanju uradnega nadzora, da se zagotovi preverjanje skladnosti z zakonodajo o krmi in živilih	L 191 - 28.5.2004 - s. 1
Ur. 183/2005	o zahtevah glede higiene krme	L 35 - 8.2.2005 – s. 1

D. 2006/114	o zavajajočem in primerjalnem oglaševanju	L 376 - 27.12.2006 - s. 21
Ur. 834/2007	o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov in razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 2092/91	L 189, 20.7.2007, s. 1
D. 2008/38	o uvedbi seznama predvidenih vrst uporabe krme za posebne prehranske namene	L. 62, 6.3.2008, s. 9
Ur. 889/2008	o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (ES) št. 834/2007 o ekološki pridelavi in označevanju ekoloških proizvodov glede ekološke pridelave, označevanja in nadzora	L 250 – 18.9.2008 – s. 1
Ur. 767/2009	o dajanju krme v promet in njeni uporabi	L. 229, 1.9.2009, s. 1
Ur. 1069/2009	o določitvi zdravstvenih pravil za živalske stranske proizvode in pridobljene proizvode, ki niso namenjeni prehrani ljudi, in	L 300 - 14.11.2009 - s. 1
Ur. 142/2011	o izvajanju uredbe 1069/2009	L 54 – 26.2.2011 – s. 1
Ur. 575/2011	O katalogu posamičnih krmil	L159 – 17.6.2011 – s. 25
Pr. 2011/25	Priporočilo Komisije o določitvi smernic za ločevanje med posamičnimi krmili, krmnimi dodatki, biocidnimi pripravki in zdravili za uporabo v veterinarski medicini	L 11 - 15.1.2011 - s. 75
Ur. 26/2011	o izdaji dovoljenja za vitamin E kot krmni dodatek za vse živalske vrste	L 11 – 15.1.2011 – s.18
./.	Prehranske smernice FEDIAF za popolno in dopolnilno hrano za pse in mačke	Kliknite tukaj ali poiščite na www.fedialf.org pod "self-regulation"
./.	Register krmnih dodatkov Evropske unije	Kliknite tukaj za najnovjšo verzijo

Označevanje hrane za hišne živali

Vodnik za kupce

1. Uvod

Namen tega vodnika je, da razširi vaše znanje o tem, kaj pomenijo posamezni podatki na oznaki (etiketi), kar naj bi pripomoglo do boljše in bolj informirane izbire izdelkov.

Ta vodnik pa ne zajema vseh informacij, saj se za dodatne podatke o posameznih izdelkih lahko obrnete neposredno na proizvajalca hrane za hišne živali.

2. Zakaj označevati hrano za hišne živali?

Hrana za hišne živali mora biti – tako kot katerakoli druga krma za živali – označena v skladu z veljavno zakonodajo, ki zagotavlja podajanje ustreznih informacij o izdelku, ki ga morda kupujete.

Na oznaki hrane za hišne živali boste našli naslednje zakonsko obvezne informacije:

- ime in opis izdelka
- sestava (seznam sestavin)
- analitske sestavine (informacije o prehranski vrednosti)
- informacije o dodatkih
- uporabno najmanj do /datum/, številka serije
- ime proizvajalca ali distributerja ter kako ju kontaktirati za dodatne informacije
- kako uporabljati izdelek (navodila za hranjenje)
- teža in/ali navedba o količini

V nadaljevanju je vsaka izmed navedenih informacij pojasnjena podrobneje, da bi lažje razumeli, kaj pomeni.

3. Ime in opis izdelka

Pri hrani za hišne živali je najbolj običajno, da je to navedeno v naslednji obliki:

“Popolna hrana za X” ali

“Dopolnilna hrana za X”

vendar namesto besed "popolna hrana" in "dopolnilna hrana" lahko piše tudi "krmna mešanica", razen pri hrani za pse in mačke.

Na mestu za X bo navedena vrsta živali (npr. mačke ali psi), po možnosti pa tudi posamezno življenjsko obdobje živali, na primer "popolna hrana za odrasle pse".

Kaj pomeni popolna in dopolnilna?

Popolna pomeni, da hrana za hišne živali zagotavlja vse prehranske sestavine, ki jih vaš hišni ljubljenc potrebuje vsak dan, če ga hranite v skladu z navodili.

Dopolnilna pomeni, da je hrana bodisi namenjena mešanju s kakšno drugo hrano (na primer mokra hrana zmešana s piškotki); ali pa je namenjena le za uporabo kot prigrizek ali priboljšek vaše hišne živali, bodisi za pomoč pri vzdrževanju dobrega telesnega počutja, na primer priboljški za ustno nego, ali kot del vaše vsakodnevne interakcije z ljubljencem.

4. Vrste izdelkov na izbiro potrošniku

4.1 Katere vrste izdelkov obstajajo?

Najbrž že veste, da proizvajalci nudijo različne vrste izdelkov za vaše hišne ljubljence. Te različne vrste so lahko odvisne od vsebnosti točno določenih sestavin, vendar tudi od določenih živalskih vrst oziroma vsebnosti mesa (npr. "s korenjem", "s piščancem", "z ribo", "bogato z govedino").

Kaj pa ti izrazi sploh pomenijo?

Proizvajalci v svojih izdelkih pogosto uporabljajo vrsto živalskih surovin, da bi hišnim živalim vedno lahko zagotovili ustrezno prehrano [glejte tudi poglavje "Zakaj uporabljati kategorije" / "Kaj so meso in živalski stranski proizvodi" v nadaljevanju].

Kadar je torej pri izdelku omenjena živalska vrsta ali vsebnost mesa, se to nanaša na določene dele živalskih surovin, ki so odobrene za uporabo v hrani za hišne živali.

4.2 Kakšne so vsebnosti omenjenih surovin v hrani za hišne živali?

Kadar opazite na oznaki izraze, kot so "z"/"bogato z", mora izdelek vsebovati naslednje količine, poleg tega pa mora biti to navedeno tudi na oznaki:

"z okusom/aromo X" = manj kot 4 % X

"z X" = najmanj 4 % X

"bogato z X" = najmanj 14 % X

"X-obod" = najmanj 26 % X

- Nekatere sestavine, na primer tiste z intenzivno aromo, kot so začimbe, bodo seveda vsebovane v manjši meri.
- Navedene vrednosti lahko temeljijo na rehidraciji, kot pojasnjeno v 6.3.

Primer: izdelki z navedbo "s korenjem" mora vsebovati najmanj 4 % svežega korenja ali temu enakovredno količino posušenega korenja.

5. Kaj pomeni, kadar piše "zmanjšana maščoba" ali "povečane beljakovine"?

Za nekatere hišne živali je lahko koristno, če so na dieti, ki se nekoliko razlikuje od "standardnih" izdelkov, ki so na voljo. Na primer delovni pes, kakršen je ovčar, verjetno potrebuje več beljakovin.

Proizvajalec lahko to jasno navede tako, da na embalažo zapiše trditev "s povečanimi beljakovinami". To pomeni, da je vsebnost beljakovin v takšnem izdelku najmanj 15 % večja kot v "standardnem" izdelku.*

Prav tako, če je navedena trditev "zmanjšano", pomeni, da je vsebnost navedenega hranila ali surovine najmanj 15 % nižja kot v podobnem "standardnem" izdelku.*

* Če na embalaži ni nobenega drugega pojasnila, se primerjava nanaša na standardni izdelek enake vrste za odraslo hišno žival.

6. Sestava (seznam sestavin)

Proizvajalci hrane za hišne živali lahko sestavine, ki jih uporabijo v recepturi, navedejo na 2 načina: ali s posameznimi sestavlinami (npr. dehidrirane piščančje beljakovine, pšenica, sojina moka, koruzni škrob, piščančje maščobe itn.) ali pa z imeni kategorij, kot je to določeno v zakonodaji EU (npr. meso in živalski stranski proizvodi, zelenjava, žitarice, minerali itn.).

Da bi se izognili dolgemu seznamu posameznih imen, so se proizvajalci hrane za hišne živali dogovorili, da lahko pri navajanju mineralov uporabijo ime kategorije tudi pri deklariranju po sestavinah (npr. "minerali" namesto "kalcijev karbonat, natrijev klorid, kalijev klorid" itn.)

6.1. Zakaj uporabljati kategorije?

Da bi lahko izdelali hranljivo hrano za hišne živali, ki bi bila dostopna vsakomur, proizvajalci hrane za hišne živali uporabljajo odvečne sestavine iz človeške prehranske verige. Zaradi tega lahko uporabijo visoko hranljive sestavine, ki pa niso toliko "priljubljene" v človeški prehrani, kar je odvisno od države in kulturnih navad (na primer pljuča, želodec, vampi, jetra, srce, ledvica).

To tudi pomeni, da se ti deli ne zavržejo – če jih ne bi uporabili pri izdelavi hrane za hišne živali, bi jih bilo treba zavreči kot posebne odpadke, kar bi vplivalo tudi na okolje.

6.2. Kaj pomeni kategorija "meso in živalski stranski proizvodi"?

Definicija izraza za kategorijo "meso in živalski stranski proizvodi" vsebuje "vse mesnate dele zaklane toplokrvne kopenske živali, sveže ali konzervirane z ustreznim postopkom, ter vse izdelke in stranske proizvode predelave trupa ali delov trupa toplokrvnih kopenskih živali".

Poleg tega vse živalske surovine, ki se uporabljajo pri pridelavi hrane za hišne živali, izvirajo iz živali, ki so bile razvrščene kot ustrezne za prehrano ljudi.

Evropska industrija hrane za hišne živali šteje za meso ne samo skeletno mišičje, temveč tudi druge dele, kot so: vampi, jetra, srce, ledvice ipd., saj so za hišne živali visoko hranljivi.

6.3. Poudarjanje vsebnosti določene sestavine (posamičnega krmila)

Zakonodaja dovoljuje, da industrija posebej izpostavi določeno sestavino, ki je dodana, z navedbo odstotka te sestavine na oznaki. Seveda posamična krmila niso vedno na voljo v sveži ali zamrznjeni obliki, zato se lahko uporabijo tudi v suhi obliki (npr. zaradi lažjega transporta in skladiščenja ali uporabe izven sezone).

Pri mokri hrani za hišne živali, v kateri je dovolj vode, da se takšne surovine povrnejo na prvotno raven vsebnosti vlage, je dovoljeno predpostaviti, da so bile kot takšne izdelku tudi dodane. Zato lahko na pločevinki ali vrečici izdelka zasledite:

Sestava: "posamično krmilo (a), posamično krmilo (b), posamično krmilo (c), korenje (4%), posamično krmilo (d), posamično krmilo (e)"
ali

"posamično krmilo (a), posamično krmilo (b), posamično krmilo (c), korenje (7,4 % iz posušenega korenja), posamično krmilo (d), posamično krmilo (e)"

V prvem primeru je bilo korenje sveže ali zamrznjeno, v drugem je bilo korenje posušeno.

Pri suhi hrani za hišne živali, v kateri pa ni dovolj vode, boste lahko zasledili tudi informacijo o tem, kako količina posušene sestavine ustreza sveži:

Sestava: posamično krmilo (a), posamično krmilo (b), posamično krmilo (c), posamično krmilo (d), posušeno korenje 2 %*, posamično krmilo (e)
* ustreza 9,6 % svežega korenja

7. Seznam dodatkov

7.1 Zakaj so v hrani za hišne živali dodatki?

Sestavine pri hrani za hišne živali so bodisi posamična krmila (npr. goveja jetra, korenje, seno ipd.) ali dodatki (npr. vitamin C, cink, karamela, tokoferoli (=vitamin E) ipd.).

Na enak način, kot se dodatke uporablja v izdelkih za prehrano ljudi, na primer za izboljšanje teksture ali barve ali za vzdrževanje kakovosti izdelka, se jih uporablja tudi pri hrani za hišne živali. Poleg tega so lahko vitamini, aminokisliline ali elementi v sledovih – na primer železo – dodani tudi zato, da se zagotovi popolno prehransko vrednost izdelka za hišno žival. Številni dodatki, ki se uporabljajo pri hrani za hišne živali, se uporabljajo tudi v človeški prehrani. Oblasti so poskrbele za to, da je v veljavi natančno določen postopek, ki zagotavlja, da so vsi dodatki odobreni na podlagi varnosti za živali. V postopku odobritve se ocenjuje, ali določen dodatek predstavlja tveganje za zdravje živali in ali je učinkovit glede na svoj namen.

Podjetja smejo uporabiti le odobrene dodatke in običajno uporabljajo najmanjšo količino, ki zagotavlja želeni učinek.

7.2 Kako so dodatki navedeni na oznaki?

Po zakonu so dodatki razvrščeni v različne kategorije in funkcionalne skupine, ki opisujejo njihov namen. Na primer kategorija "nutritivni dodatki" vsebuje funkcionalne skupine "elementi v sledovih", "vitamini" ali "aminokisljine".

Proizvajalci morajo na oznaki navesti določene dodatke tako, da pred njimi stoji naslov "Dodatki", temu pa sledijo bodisi kategorije ali funkcionalne skupine uporabljenih dodatkov skupaj z navedbo imena dodatka in/ali identifikacijske številke ter dodane količine. Funkcionalne skupine "konzervansi", "barvila" in "antioksidanti" so lahko navedene tudi samo tako.

Nekatere snovi, kot so vitamini, elementi v sledovih in aminokisljine, so lahko navedene tudi v poglavju "analitske sestavine". (Glej "10 Analitske informacije".) Do tega lahko pride, kadar je posebej poudarjena njihova vsebnost ali kadar je na oznaki trditev v zvezi z njimi (npr. z visoko vsebnostjo vitamina E). Če je navedena pri "analitskih sestavinah", potem navedena vrednost velja za skupno vrednost vsebovane sestavine v končnem izdelku hrane za hišne živali ob izteku roka skladiščenja.

Vsebnost, navedena pod naslovom dodatki, je količina sestavine, ki je bila v hrano za hišne živali dodana v skladu z recepturo kot dopolnilo njene naravne vsebnosti.

Vsebnost, navedena pri analitskih sestavinah, pa pomeni skupno količino analizirane sestavine, od katere del prihaja iz dodanega dopolnila, del pa iz samih surovin, ki so bile uporabljene pri pridelavi hrane za hišne živali.

Vsebnost nekaterih prehranskih sestavin (kot so vitamini), se z iztekanjem roka skladiščenja zmanjšuje, zato vsebnost, navedena pri analitskih sestavinah, pomeni vsebnost ob izteku roka skladiščenja.

Če vas skrbi za točno določen dodatek in tega ni na oznaki (ali če želite izvedeti vse dodatke v izdelku), lahko dodatne informacije pridobite pri proizvajalcu.

8. Analitske informacije

Pred tem seznamom stoji naslov "analitske sestavine".

Gre za podobne informacije o prehranski vrednosti, ki jih najdemo tudi na embalaži izdelkov za prehrano ljudi. Pri hrani za pse in mačke vključuje naslednje:

- (surove) beljakovine
- vsebnost maščobe
- surova vlaknina
- surovi pepel

Pri hrani za druge hišne živali je navajanje analitskih sestavin prostovoljno.

Uporaba določenih besed, kot so "surov" in "pepel", je zakonsko obvezna, izvira pa iz laboratorijskega izrazoslovja.

"Pepel" hrani za hišne živali ni dodan, temveč predstavlja ostanek pri analitski metodi in v glavnem pomeni minerale; izrazi kot "ostanek po sežigu" ali "anorganska snov" so zato prav tako dovoljeni.

9. Uporabno najmanj do /datum/ in številka serije

S temi informacijami lahko proizvajalci in nadzorni organi, če je to potrebno, na popolnoma enak način kot pri izdelkih za prehrano ljudi, ugotovijo, kateri izdelki sodijo v isto serijo.

Uporabno najmanj do /datum/ pove, do izteka katerega roka bo izdelek "najboljši" – to ne pomeni nujno, da je njegovo zaužitje po tem datumu lahko škodljivo, ampak to, da do tega datuma proizvajalec jamči za vsebnost posameznih prehranskih sestavin, kot so vitamini.

10. Kako kontaktirati proizvajalca za dodatne informacije

Na embalaži boste našli ime in naslov proizvajalca ali distributerja, pri katerem lahko povprašate za dodatne informacije. Poleg tega mora biti navedena tudi brezplačna telefonska številka ali spletna stran ali poseben kontaktni center za potrošnike ali kakšno drugo sredstvo komunikacije, preko katerega lahko kontaktirate proizvajalca/distributerja.

11. Kako uporabljati izdelek (navodila za hranjenje)

Na oznaki boste našli navodilo, kako pogosto in v kakšnih količinah hraniti vašega hišnega ljubljence z določenim izdelkom. Ta navodila je treba upoštevati zato, da bi vaša hišna ljubljenska lahko prejela vse nujno potrebne prehranske sestavine in ne bi postala predebela.

Če bi imeli kakršnokoli vprašanje, vam bo proizvajalec z veseljem pomagal.

12. Navedba teže/količine

Teža se na embalaži navede na enak način kot pri hrani za ljudi. Včasih količina ni navedena s težo, temveč s številom kosom (npr. pet svinjskih uhljev).

13. Druge informacije

Vse zgoraj navedene informacije morajo biti na oznaki obvezno po zakonu. Seveda pa lahko proizvajalci prostovoljno dodajo tudi druge informacije. To, da so prostovoljne, pa ne pomeni, da so lahko kaj manj točne.

Verjetno ste se že kdaj srečali s trditvami na oznakah, ki se nanašajo na določene koristi, ki jih izdelek prinaša. Po zakonu mora takšno informacijo proizvajalec znati tudi utemeljiti. Če imate kakršenkoli pomislek glede trditve na embalaži, je najbolje, da najprej kontaktirate proizvajalca.

* * * * *